

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Opredeljene so poglobitve naloge

UKREPI ZA IZPOLNJEVANJE LETOŠNJEGA GOSPODARSKEGA NAČRTA

Poleg uresničevanja načrtovanega izvoza bo letos med pomembnimi nalogami na Brestu tudi izboljšanje likvidnostnega položaja. Z drugimi besedami to pomeni, da bomo morali zmanjšati predvsem zaloge gotovih izdelkov oziroma, da bomo morali več prodati kot pa bomo proizvedli. Spričo zaostrenih stabilizacijskih razmer na domačem trgu in hudem boju za prodajo na svetovnih tržiščih to ne bo lahka naloga.

Zavedati se moramo predvsem velike odgovornosti pri izvozu, saj bo prav od gibanj na področju zunanje trgovine v marsičem odvisno tudi poslovanje na ostalih področjih dela, predvsem pri nemoteni oskrbi proizvodnje z repromateriali. Čeprav danes Brest sorazmerno bistveno manj uva-

ža kot včasih, pa vendarle potrebe po devizah naraščajo. Med drugim tudi zaradi potrebnega združevanja deviz z domačimi dobavitelji.

Da bomo lažje spremljali uresničevanje glavnih nalog na področju proizvodnje, prodaje in zalog, smo poleg že sprejetih letnih načrtov pripravili tudi operativni načrt. V njem smo prikazali, kako naj bi se gibale proizvodnja, prodaja in zaloge po temeljnih organizacijah, po izdelkih in po mesecih. Proizvodnja in prodaja sta poleg lažjega spremljanja prikazani poleg vrednosti, tudi količinsko.

Glavni namen tako izdelane načrta je bil v tem, da bomo hitreje ugotavljali odstopanja in sproti ukrepali. Po tako izdelanem operativnem načrtu naj bi zaloge gotovih

izdelkov do konca leta padle za okrog 150 milijonov dinarjev. Da pa bomo to dosegli, bo moral vsak zaposlen na Brestu narediti več kot do sedaj.

Sestavni del operativnega načrta so tudi ukrepi, ki so jih pripravile službe za zunanjo trgovino, nabavo, obdelavo podatkov, za razvoj in temeljna organizacija Prodaja. To so predvsem glavne naloge na omenjenih področjih in v proizvodnji za dosego načrtovanih opredelitev. Ukrepi zahtevajo zelo odgovorno in takojšnje delo za uresničevanje posameznih zadolžitvev. Posebno še ukrepi, ki se nanašajo na boljše kompletiranje naših dobav, hitrejšo prilagajanje proizvodnega programa potrebam kupcev, izpolnjevanje dogovorjenih rokov dobav, boljši

Čimprej se moramo lotiti ocene in vzrokov, zakaj očitki o neaktivnosti delegatov in zastaviti vprašanje tistim, ki to očitajo — v samoupravnih organizacijah in skupnostih, v družbeno-političnih skupnostih — ali res ustvarjajo vse pogoje za učinkovito delovanje delegatskega sistema, kakšno je njihovo delo in ravnanje, koliko so sami prispevali k nedejavnosti delegatov, s tem, ko jim niso omogočili, da bi se njihove pobude uveljavile. To je ena od prednostnih nalog. Če so namreč ljudje pripravljeni sprejemati delegatske funkcije, potem ne moremo govoriti o neučinkovitosti delegatskega sistema ali nezaupanja vanj, ampak to samo potrjuje pomembnost tega sistema.

Analizirati in kritično pogledati pa je treba, kaj moramo spremeniti v metodah dela občinskih skupščin, krajevnih skupnosti in tozdov, da bo prišla do izraza volja delovnega človeka, da odloča o pogojih in sadovih svojega dela, tako v razširjeni kot v družbeni reprodukciji. Takšna množična podpora volilcev nas zavezuje, da naredimo vse za spreminjanje metod delovanja v občinskih skupščinah, v delavskih svetih, v drugih delih političnega sistema — v socialistični zvezi, sindikatih, zvezi komunistov — kar bo omogočilo delegatom v tretjem mandatu še uspešnejše delo.

France Popit ob letošnjih volitvah

servis, hitrejšo reševanje reklamacij, hitrejšo izdelovanje izvoznih ponudb in uresničevanje izvoza, kvalitetnejšo opremo, boljše oskrbo, kvalitetnejše in ažurnejše evidence in podobno, to so torej naloge, ki niso lahke. Od nas vseh zahtevajo drugačno delo in drugačen odnos do dela kot smo ga pogosto doslej navajeni.

Poleg teh ukrepov naj bi čimprej opredelili tudi druge naloge na vseh ostalih pod-

ročjih. Uspehe pa bomo beležili samo v primeru, če bomo vse zadolžitve s papirja prenesli v neposredno delo.

Te naloge pa nas hkrati tudi obvezujejo, da bomo vsak mesec sproti nadzorovali in spremljali uresničevanje letošnjega načrta, sproti sprejemali dopolnilne ukrepe in ob neizpolnjevanju sprejetih obveznosti pokazali tudi na neposredne izvajalce nalog.

D. Mazij

Sprejeti skupni cilji

MALO PRIPOMB OB SPREJEMANJU ZAKLJUČNEGA RACUNA ZA LETO 1981 TER LETOŠNJEGA PLANA IN POSLOVNE POLITIKE

V februarju so bile v naši delovni organizaciji javne razprave o gospodarjenju v letu 1981, pa tudi o načrtih za leto 1982. V razpravi so sodelovali vsi zaposleni neposredno prek zborov delavcev in sindikalnih skupin, posredno pa prek delavskih svetov.

Čeprav so zaposleni pri obravnavah poslovnega poročila in zaključnega računa ter plana in poslovne politike živahno sodelovali, pa na samo delitev dohodka in čistega dohodka ni bilo pripomb. Bolj živa razprava pa se je razvila ob ocenah doseženih rezultatov in vzrokov, ki so do takega stanja pripeljali.

Vzrokom, ki so pripeljali do slabših rezultatov, je bila v razpravah posebej posebna pozornost tudi zato, da bi jih lahko v letošnjem letu vsaj zmanjšali, če že ne popolnoma omejili.

Tudi razprava o gospodarskem načrtu za letošnje leto je bila živahna. Kljub temu, da so se oblikovala različna mnenja pri nekaterih nebitnih vprašanjih, pa so delavci vseeno soglašali z

zastavljeno poslovno politiko, ki postavlja na prvo mesto povečanje izvoza predvsem zaradi izboljšanja devizne bilance in razširitve prodajnega tržišča. Seveda pa ta usmeritev zahteva predvsem tržno usmerjeno proizvodnjo, ki se bo sorazmerno hitro odzivala na zahteve zunanjega trga, pa tudi domačih kupcev.

Pogoj za boljše in tržno usmerjeno proizvodnjo pa je seveda tudi izboljšani in poenoteni sistem nagrajevanja, ki je bil sicer eden izmed osnovnih ciljev letnega plana in je bil tudi soglasno sprejet.

Na poslovno politiko, pa tudi na plan ni bilo bistvenih pripomb, kar kaže na to, da se zaposleni zavedajo nalog, ki so v času stabilizacije postavljene pred delovni kolektiv.

Drugi vzrok za maloštevilne pripombe pa je v tem, da je sorazmerno veliko delavcev sodelovalo v pripravah poslovne politike in letnega plana, tako da so se pripombe in predlogi oblikovali že med pripravami. J. Korošec

Velika udeležba na letošnjih volitvah dokazuje, da delovni ljudje in občani zaupajo v sistem socialističnega samoupravljanja

Celovita in kritična ocena dela

OB OBČINSKI KONFERENCI ZVEZE KOMUNISTOV

Devetega marca je bila v Cerknici programsko volilna konferenca občinske organizacije zveze komunistov. Njen osnovni namen je bil, kritično pregledati delo članstva, organiziranega v osnovnih organizacijah po temeljnih organizacijah in krajevnih skupnostih, ter delo občinskih organov zveze komunistov v obdobju zadnjih štirih let, hkrati pa, izhajajoč iz ocene doseženih družbeno političnih razmer v občini, sprejeti ustrezno usmeritev za politično delo v naslednjem obdobju. Naloga tega zbora komunistov je bila poleg tega tudi izvolitev novih organov zveze komunistov.

Udeležba na konferenci je bila skorajda polna, saj se je od 99 izvoljenih konferenc udeležilo 93 delegatov. Morda nepomemben podatek, ki pa je vendarle zgovoren in spodbuden, saj po eni strani potrjuje pomembnost temeljite in vsestranske priprave na takšen zbor, po drugi strani pa, kar je gotovo pomembnejše, izpričuje dovolj čvrsto organiziranost, zavest in disciplino našega članstva v tem času. To pa so gotovo lastnosti, ki jih je treba oceniti kot pomembne predvsem v času, ko vso družbo, komuniste

kot njen najodgovornejši del pa posebej, kliče široka paleta zahtevnih in zapletenih nalog.

ČLANI OBČINSKE KONFERENCE ZKS CERKNICA

Drago Mazij, Miro Mlinar, Ivan Najger, Andrej Šilc, Stane Zigmund, Božo Bajc, Mile Komljenović, Nataša Švigelj-Jerman, Viktor Pakiž, Leopold Freljih, Jadran Zadnik, Ivan Patermost, Tončka Rus, Anica Zidar, Krsto Klarič, Drago Frlan, Ivanka Udovič, Ivan Perko, Janez Praprotnik (predsednik), Maks Oblak, Alojz Pavlič, Stanislava Grum, Vilma Telič, Darinka Sterle, Franc Ješelnik, Metoda Baraga, Branko Mihelčič.

ČLANI KOMITEJA OBČINSKE KONFERENCE ZKS:

Drago Frlan (sekretar), Stanislava Grum, Franc Ješelnik, Mile Komljenović, Drago Mazij, Viktor Pakiž, Alojz Pavlič, Andrej Šilc, Nataša Švigelj-Jerman.

Za delegate na IX. kongresu ZKS iz naše občine so bili izvoljeni Marija Turk (vzgojno-varstveni dom Cerknica), Jože Maček (Nova vas), Jože Žnidaršič (Kovinoplastika) in Jadran Zadnik (Gozdno gospodarstvo); za XII. kongres ZKJ pa je iz naše občine delegat Viktor Pakiž (Avtomontaža).

Obsežno in dovolj kritično poročilo o delu komunistov v preteklih štirih letih kljub hotenju, da bi prikazali kolikor mogoče

celovit pogled na našo stvarnost, ni moglo v celoti analizirati vseh pomembnih, bodisi dobrih ali slabih, družbenih dogajanj v obravnavanem obdobju.

Zato je mimo nekaterih zelo jasnih opredelitev, predvsem s področja gospodarstva, ostalo še

dovolj prostora za razpravo na konferenci sami. Ta se je precej vrtela okrog pojavov in problemov v družbenih službah, o organiziranosti v krajevnih skupnostih ter o vprašanju (ne)razvitosti nekaterih območij...

Tako je konferenca sama za povrnega poslušalca morda izzvenela celo tako, kot da obravnava nekoliko obrobno ali spremljivo problematiko, medtem ko se izogiba ali pušča ob strani glavne gospodarske zadeve.

No, vzeto v celoti: ocene in usmeritve, ki smo jih delegatom in osnovnim organizacijam posredovali že v pripravah na konferenco, in vse, kar so delegati povedali in predlagali v razpravi, smemo oceniti kot dovolj zaokrožen in celovit pogled na razmere, v katerih v našem okolju ustvarjamo svojo današnjo in jutrišnjo srečo.

Konferenca je bila torej »dobra«. Če pa je bila tudi uspešna, bomo ocenjevali lahko samo po prihodnjih rezultatih.

Ti pa ne bodo odvisni le od devetindevetdesetih delegatov, tudi ne samo od osemsto šestdesetih članov zveze komunistov, kolikor nas je v tem času v občini, pač pa od tega, koliko bomo znali, hoteli in zmogli naše zdrave in dovolj revolucionarne misli s tega občinskega partijskega kongresa prenesti v vedenje in v delo vseh naših delovnih ljudi.

S to nalogo se bo v naslednjem obdobju najbolj neposredno ukvarjala novoizvoljena občinska konferenca, njen komite in drugi izvoljeni organi.

J. Praprotnik

Odločanje maja ali junija

INFORMACIJA O UVELJAVLJANJU NOVEGA SISTEMA NAGRAJEVANJA

Glede na zastavljeni delovni načrt za uveljavitev novega sistema nagrajevanja, ki smo ga oblikovali proti koncu lanskega leta, lahko ugotovimo, da je njegovo uresničevanje na tekočem. Doslej je storjeno naslednje:

— Pripravljen je osnutek sprememb samoupravnega sporazuma o osebnih dohodkih;

— popravljen je sistem za samo vrednotenje dela (metodologija vrednotenja);

— opravljene in usklajene so vse meritve delovnih pogojev za vsa dela in naloge v Brestu;

— pripravljen je osnutek sistema za nagrajevanje učinkovitosti delavcev prodajal in trgovskih predstavnikov;

— izdelani in usklajeni so razvidi del in nalog v vseh temeljnih organizacijah;

— popravljeni in dopolnjeni so skoraj vsi opisi razvidov del v vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti.

Pri izdelavi vseh omenjenih gradiv je tvorno sodelovala posebna komisija za vrednotenje, ki

je sestavljena iz predstavnikov vseh temeljnih organizacij ter ustrezne strokovne službe.

Po vseh teh opravljenih delih je strokovna služba za vrednotenje dela dobila nalogo, da vsa dela in naloge v Brestu poizkusno oceni. Prvotno je bilo mišljeno, naj bi ocenili le vzorčna dela. Kasneje pa je prevladalo stališče, naj bi zaradi kar najbolj temeljito vodenih razprav in čimboljšega razumevanja novega sistema vrednotenja vseh delavcev ocenili vsa dela in naloge. Ta sprememba je tudi osnovni vzrok, da časovno nekoliko kasnimo.

Računamo, da bo proti koncu aprila že mogoče vključiti v razpravo o poizkusnih ocenitvah po novem sistemu vrednotenja vse družbeno-politične organizacije, vse strokovne službe in delavce same. Glede na kar najbolj temeljito ponovno javno razpravo pa naj bi v maju ali juniju neposredno odločali o sprejemu ali zavrnitvi novega sistema nagrajevanja.

J. Otoničar

Volitve v naši občini

Kot vemo, so bile letošnje volitve 11. in 14. marca.

11. marca so volili delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih svoje delegacije v zbor združenega dela občinske skupščine in v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Istega dne so volili delegacije v zbor združenega dela občinske skupščine in v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti tudi obrtniki in delavci, ki pri njih združujejo delo in sredstva.

Tako je bilo 11. marca v naši občini 34 volišč, na katerih je bilo v volilne imenike vpisanih 5462 delovnih ljudi, volitev pa se je udeležilo 5078 volilnih upravičencev. Dobra udeležba volilcev je omogočila voliščema na Brestovi Mineralki in osnovni šoli v Starem trgu, da sta svoje delo končali že v dopoldanskih urah.

Vsi volilci so se udeležili volitev na naslednjih voliščih: Iskra Cajnarje, Gozdno gospodarstvo TOZD Jelen in Snežnik, uprava skupščine občine Cerknica in osnovna šola Stari trg. Med organizacijami združenega dela so imeli najnižjo udeležbo Iverka (82,31 %), Gradišče (84,78 %) ter Brestova temeljna organizacija Prodaja (87,64 %). Vse ostale organizacije združenega dela so imele udeležbo nad 90 %, največ pa med 93 in 98 %.

14. marca pa so na 33 voliščih v zbor združenega dela in v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti volili svoje delegacije tudi kmetije-kooperantje, delavci kmetijske zadruge in gozdnega gospodarstva — temeljne organizacije kooperantov. Od 1356 vpisanih volilcev se jih je volitev udeležilo 1267, kar znaša 93,44 %.

Tako znaša skupna udeležba volilnih upravičencev za zbor združenega dela občinske skupščine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti 93,19 %.

Na splošnih volitvah istega dne so delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih na 34 voliščih volili svoje delegacije v zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine in v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti ter glasovali o listi kandidatov za družbenopolitični zbor občinske skupščine. Od 10.803 vpisanih volilcev se jih je volitev udeležilo 10.215, kar pomeni okroglo 96 % udeležbo (pri izračunu udeležbe je potrebno odšteti občane, ki so na začasnem delu v tujini).

Najvišjo udeležbo je imela krajevna skupnost Grahovo 99,28 %, sledijo pa Cajnarje-Žilce 98,68 %, Loška dolina 97,18 %, Rakek 96,75 %, Cerknica 96,37 %, Nova vas 95,30 % in Begunje 89,85 %.

Na volitvah 11. in 14. marca so naši delovni ljudje in občani izvolili 1867 delegatov, ki bodo svoje delegatske zadolžitve opravljali v 188 delegacijah.

Visoka udeležba na letošnjih volitvah je pokazala, da naši občani zaupajo v sistem socialističnega samoupravljanja in v njegovo metodo delovanja — delegatski in skupščinski sistem. Hkrati pa nas opozarja, da se mora široka politična dejavnost, ki je bila prisotna v pripravah pri izvedbi letošnjih volitev, nadaljevati v vsaki celici naše samoupravne organiziranosti.

Z organiziranim usposabljanjem delegatov in čvrstim delovanjem družbeno političnih organizacij in organov upravljanja v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih bo ob ustreznem pretoku informacij jasno opredeljeno tudi delo delegacij. Le ob takem načinu dela bomo tretji sklic delegatov, ki začena svojo pot aprila letos, lahko zaključili z ugotovitvijo, da so delovni ljudje in občani zaupali delegatske funkcije pravim ljudem.

A. Pavlič

Delavci v TOZD POHIŠTVO so sprejeli letošnji plan in poslovno politiko.

Bo šlo letos na bolje?

O PROIZVODNJI IN PRODAJI V NAŠI TEMELJNI ORGANIZACIJI MINERALKA

Mineralka, ki je pričela z redno proizvodnjo poleti leta 1980, se je znašla v resnih težavah, ki so bile po zaključnem računu za leto 1981 tako velike, da so resno motile delovni proces. Proizvodnja je sicer tekla normalno po zastavljenih načrtih, težave pa so povzročale velike zaloge, ki so vezale znatna obratna sredstva.

Marsikdo se sprašuje, kako je mogoče, da sploh lahko še poslujejo, obenem pa je bilo slišati tudi mnenja, da je treba proizvodnjo docela ustaviti. V Mineralki smo prepričani, da takšen ukrep ni potreben, saj menimo, da je naš izdelek perspektiven, da pa rabimo za uspešnejšo prodajo daljši čas. To je pogojeno z dejstvom, da naša plošča, ki je na jugoslovanskem trgu prvi proizvod te vrste, še ni dovolj znana in zato le počasi prodira nanj. Prav takšna trditve velja tudi za tuja tržišča, le s to razliko, da so tam prisotni tudi drugi proizvajalci, ki imajo daljšo tradicijo in so se že uveljavili.

Istočasno ugotavljamo, da lahko z našimi kapacitetami in delovno silo dosegamo proizvodne načrte.

Takoj po začetku proizvodnje smo morali skladno s predpisi pričeti s testiranjem proizvodov na institucijah za ladjedelništvo in gradbeništvo. Doslej smo uspeli pridobiti ateste in certifikate svetovno znanih registrov (Llyod, DET Norske Veritas, Jugoslovanski register brodov in drugih), vendar še vedno nimamo vseh. Naša prizadevanja, da bi to dosegli, so zelo intenzivna in domnevamo, da bomo do konca letošnjega leta imeli v rokah vse potrebne »papirje«, ki jih kupec zahteva oziroma jih mora imeti, če hoče našo ploščo ali izdelek iz nje vgraditi v neki objekt.

Kljub vsemu pa to le ni glavna ovira, da smo v tako resnih težavah. Naraščanje zalog, ki je bilo skladno načrtovani proizvodnji, nas je lani prisililo, da smo zavestno zmanjšali obseg proizvodnje z delom v samo dveh izmenah. Z viškom delovne sile smo takrat okrepili službo vzdrževanja, jeseni pa smo nekatere delavce razporedili tudi v temeljni organizaciji Prodaja in Žagalnica, ker jim je tam, zaradi izredne konjunkture žaganega lesa predvsem na tujem trgu, primanjkovalo delovne sile.

Kljub temu, pa tudi ob drugih ukrepih, so zaloge ob koncu leta 1981 dosegle, lahko trdimo, »kritično točko«. Iz težav, ki jim ni botrovala nedelavnost ali nesposobnost delavcev naše temeljne organizacije, pač pa zelo majhna prodaja, ni bilo videti izhoda brez ponovnega zmanjševanja proizvodnje.

Zato smo letos v februarju pričeli z delom samo v eni izmeni. Ta ukrep bo veljal toliko časa,

dokler se zaloge ne bodo znižale v razumljive okvire.

Zato se nam je pojavil višek delovne sile. Težave smo razreševali v okviru določil samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo z ostalimi temeljnimi organizacijami. Dogovorili smo se, da bo del delavcev zaposlila Zagalnica, del Iverka, nekaj pa tudi Jelka.

Prodaja je zaenkrat še vedno zelo slaba, čeprav smo vse sile usmerili prav v to področje. V temeljni organizaciji smo nekaj delavcev preusmerili izključno v prodajo, še vedno pa si prizadevamo, da bi se kar najbolje organizirali za uspešen prodor na trg.

Letošnji skopski sejem pohištva

Mednarodni sejem pohištva, dekoracije in opreme za gospodinjstvo, ki je bil od 15. do 21. marca v Skopju, je tudi letos pokazal, da postaja ena od zelo pomembnih gospodarskih prireditvev v socialistični republiki Makedoniji. Pa ne samo za to republiko, temveč tudi za velik del področja Srbije in Kosova.

Na letošnjem sejmu, ki je bil pod delovnim imenom »MEBEL-82« so sodelovali vsi pomembnejši proizvajalci pohištva iz Jugoslavije; vsekakor jih je bilo veliko več kot v preteklosti.

Tudi obisk poslovnih ljudi je bil v prvih štirih dneh rekorden, saj ni bilo tako rekoč nobene trgovske organizacije iz že opisane območja, ki ne bi poslala svojih predstavnikov na poslovni ogled in razgovore v zvezi z oskrbo s pohištvom za svoje trgovine oziroma prodajne enote.

Opaziti je bilo, da je tudi v tem delu naše domovine nekoliko padla kupna moč prebivalstva, vendar je še vedno veliko stanovanjskih objektov tik pred vselitvijo, tako da je še naprej pričakovati dokaj dobro prodajo predvsem pohištva tako imenovanega »srednjega razreda«. Veliko je denimo povpraševanja po sedežnih oblazinjenih garniturah praviloma z vključenim ležiščem. Tudi za kuhinje in spalnice se to tržišče izredno zanima, predvsem pa za izdelke slovenske pohištvene industrije. Mislim, da je bila ponudba iz Slovenije, pa tudi iz ostalih republik zelo raznolika in kvalitetna, s tem pa tudi konkurenčna plat teh poslov prihaja vse bolj do izraza.

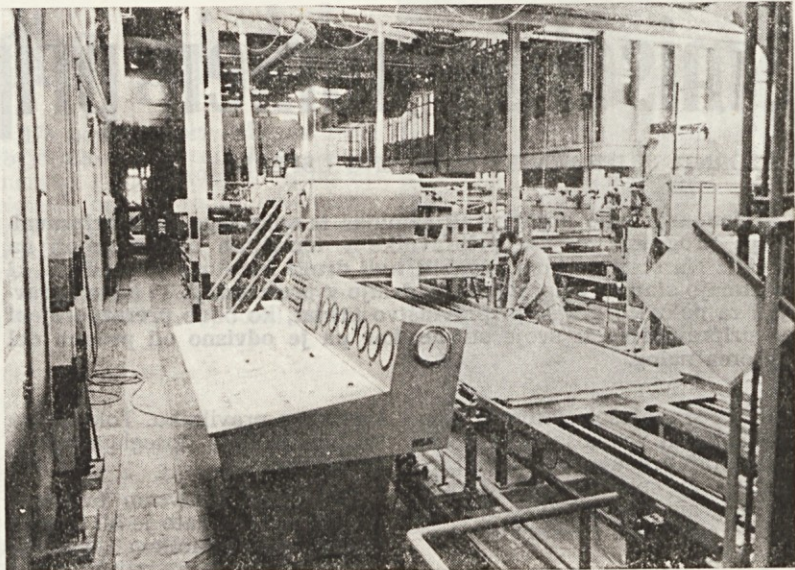
Brestove izdelke smo prikazali na sto kvadratnih metrih razstav-

S prvimi uspehi, ki smo jih dosegli letos, smo lahko kar zadovoljni. Sklenili smo dokaj ugoden posel z delovno organizacijo Magnohrom. Zanje izdelujemo elemente za termoakumulacijske peči v precejšnjih količinah. Poleg tega, da smo v celoti osvojili obmorske ladjedelnice, potekajo razgovori tudi z rečnimi. Upamo, da bomo naše izdelke še letos prodajali tudi njim.

Intenzivno delamo tudi na področju prodaje v gradbeništvo. To področje je zelo obsežno, možnosti za prodajo pa so zato velike. Zanimivo je, da večina možnih kupcev želi gotove izdelke, ne pa surove plošče, kar pomeni, da se morajo naše strokovne službe resno spoprijeti z raziskavami o možnosti uporabe plošč pri izdelavi sten, stropov, dvojnih podov in drugod.

Čaka nas torej še veliko dela. Sodeč po dosedanjih rezultatih lahko upamo, da bomo uspeli. Prizadevati pa si bomo morali, da bomo do kupcev korektni in da ne bomo zamujali dogovorjenih rokov.

A. Zidar, F. Mele

Proizvodnja naših ognjeodpornih plošč

Iz drugih lesarskih kolektivov

Vrhniški **LIKO** pripravlja osnove za sovlaganje v proizvodnjo decimiranega lesa in pozneje končnih izdelkov v delovni organizaciji Srbac v Banja Luki. Z vloženimi 75 milijoni dinarjev bi si Liko zagotovil oskrbo z decimiranimi elementi in kasneje s končnimi izdelki, ki bodo dopolnjevali njegovo ponudbo.

NOVOLES, LIKO in LESNINA skupaj načrtujejo vlaganje v tovarno primarne predelave lesa in decimirno, kasneje pa s presom znanja v proizvodnjo končnih izdelkov. Delovna organizacija SIK Oštrelj iz Bosanskega Petrovca bi zagotovila oskrbo teh delovnih organizacij z decimiranimi in polfinalnimi izdelki, združene organizacije pa bi vložile 10 milijonov dinarjev in s svojimi strokovnjaki usposobile proizvodnjo.

SLOVENIJALES — trgovina načrtuje za letos kar za 267,5 milijona dolarjev izvoza, od tega za 100 milijonov dolarjev končnih lesnih izdelkov. 37 odstotkov načrtovanega izvoza končnih izdelkov naj bi šlo v čezmorska tržišča (ZDA, Kanada, Avstralija, Japonska), 43 odstotkov izvoza v zahodne in vzhodne evropske dežele, 20 odstotkov izvoza pohištva pa v dežele tretjega sveta. Od tega predstavlja načrtovani izvoz na konvertibilna tržišča 78 odstotkov, 22 odstotkov pa na klirinško področje.

Največja letošnja naložba **LESNINE** bo izgradnja velikega prodajnega centra za gradbene materiale v Ljubljani z 12.000 kvadratnimi metri pokritih površin. Načrtujejo tudi izgradnjo salona pohištva v Mostarju in skladišča pohištva v Laktaših pri Banja Luki. Nadaljevali bodo tudi s pripravljalnimi deli za izgradnjo novih proizvodnih prostorov v temeljni organizaciji EMMI, v Sinolesu pa bodo postavili novo kotlovnico.

MEBLU se obetajo novi izvozni posli za Sovjetsko zvezo. Ob koncu preteklega leta je namreč sodeloval na moskovski mednarodni razstavi za področje varnosti in opreme v cestnem prometu kot vodilni jugoslovanski proizvajalec takšne opreme — v komercialnem sodelovanju v Slovenijalesu. V Sovjetski zvezi so ogromne potrebe po takšnih izdelkih; od tod tudi izjemno zanimanje za nekatere Meblove izdelke iz programa signalizacije.

STOL je lani izvozil za več kot pet milijonov dolarjev svojih izdelkov. Največ so izvozili v Združene države Amerike — več kot polovico vsega izvoza, zatem pa na Švedsko (posel s firmo Ikea prek Slovenijalesa), v Irak (pisarniško pohištvo, omare in poste-

lje), Libanon, Francijo in tako naprej. Izvažali so v 23 držav. Večina izvoza gre prek velikih izvoznih organizacij, okrog 30 odstotkov pa izvažajo sami neposredno.

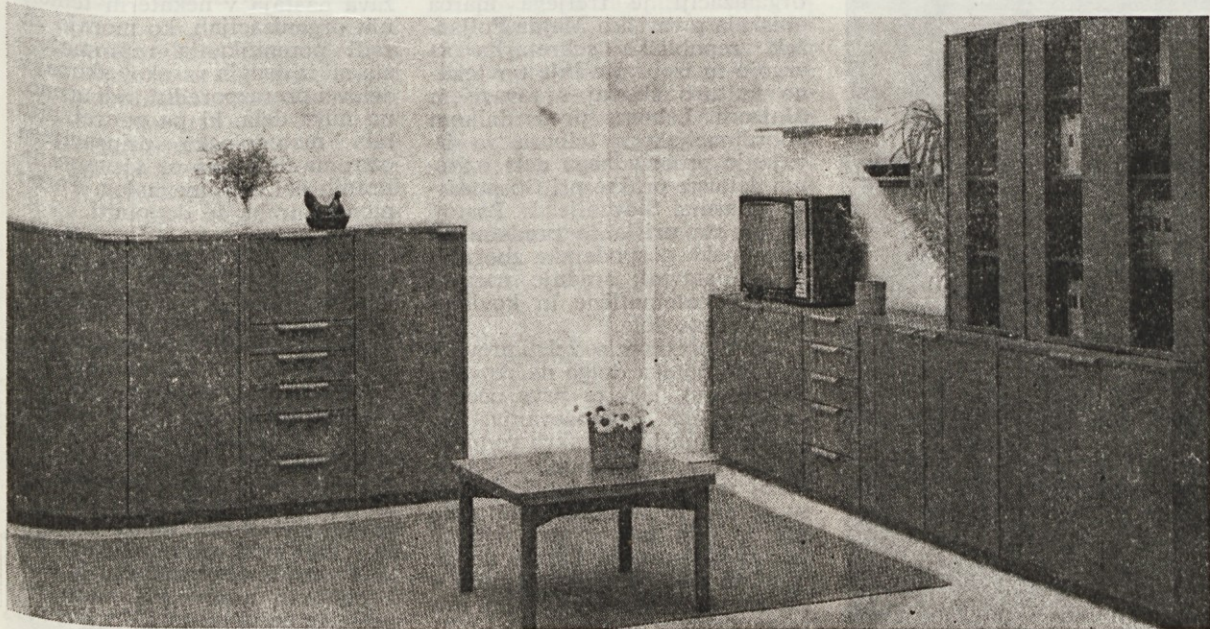
V **INLESU** so pred dobrim letom dni prešli na nov sistem ugotavljanja zahtevnosti del in nalog. Osnovni namen nove metodologije je bil, čimbolj se približati načelu delitve po vložnem delu. Sedaj ugotavljajo, da je dosegla svoj namen in da so se povprečni osebni dohodki dvignili predvsem na proizvodnih delih. Sicer so znašali lani povprečni osebni dohodki 11.556 dinarjev, kar je nad povprečjem pagone, v primerjavi z letom poprej pa so porasli za 42 odstotkov.

ALPLES načrtuje za letošnje leto dobrih šest milijonov dolarjev izvoza, kar je za 65 odstotkov več kot v preteklem letu. Se naprej bodo izvažali v ZDA, Zahodno Nemčijo, Italijo, Madžarsko, Libijo in dežele Bližnjega vzhoda, prizadevajo pa si osvojiti tudi nova tržišča. Uvoz naj bi znašal 59.900.000 dinarjev, kar predstavlja v skupni vrednosti nabave repromaterialov enajst odstotkov.

V **GLIN** Nazarje so v začetku letošnjega leta zadovoljni predvsem s proizvodnjo žaganega lesa, saj mesečne plane presejajo, pa tudi prodaja teče nemoteno. Slabše pa je s proizvodnjo stavbnega pohištva, predvsem pa surovin in oplemenitenih ivernih plošč — leta je slabša zaradi posebnih vremenskih okoliščin, okvar na sušilnicah in pomanjkanja folij. Večji remont je sicer izpolnil pričakovanja, zaželenih količin pa ne bo, dokler ne bodo obnovljene sušilnice, ki povzročajo največ težav.

ELAN je v okviru svojih prizadevanj za še uspešnejšo prodajo svojih izdelkov povabil na razgovore svetovalce za telesno vzgojo pri republiškem zavodu za šolstvo. Seznanili so jih s svojim proizvodnim programom in pokazali dela pri projektiranju telovadnic in drugih športnih objektov. V prihodnje bodo dali poseben poudarek ponudbam za opremo podružniških šol, ki jih je samo v Sloveniji okrog 400 in so zelo slabo opremljene s športnimi objekti in orodjem.

V **LIP Bled** so ob koncu preteklega leta sprejeli samoupravni sporazum o inventivni dejavnosti in na osnovi tega tudi posamezne organizacijske predpise. S tem so praktično opredelili celotni postopek od prijave inovacije, vodenja matične knjige o inovacijah, priprave gradiva odboru za gospodarjenje, strokovni komisiji za inovacije in delavskemu svetu do spremljanja uresničevanja inovacij in njihove gospodarske koristi.

Na letošnjem skopskem sejmu pohištva tudi naš program 3 x 3

Smisel in namen pripravništva

LETOŠNJI PRIPRAVNIKI LE DELNO USPEŠNI

V januarju smo organizirali seminar iz splošnega dela pripravniškega programa za vse pripravnike v temeljnih organizacijah na Brestu. Na seminar smo povabili tudi druge Brestove študente, ki še nimajo statusa pripravnika in delajo v proizvodnji. Ti bodo opravljali za polovico krajše pripravništvo takrat, ko bodo prerazporejeni na pripravništvo iz svoje stroke, kar pa je odvisno od prostih del oziroma nalog.

Devet srednješolcev ter po trije višješolci in visokošolci so v devetih urah predavanj poslušali tematiko iz splošnega programa. Ta program smo začeli izvajati že pred tremi leti z Brestovimi strokovnjaki.

Program je povzet iz pravilnika o pripravništvu in strokovnih izpitih delavcev v gospodarstvu, ki ga je sprejela gospodarska zbornica Slovenije 1979. leta in je razdeljen na dve področji:

A. Poznavanje delovne organizacije kot celote z vsebinami:

- dejavnost oziroma predmeti in kraj poslovanja;
- struktura in organizacija dela; vloga posameznih organizacijskih enot, njihovo področje in procesi dela;
- proizvodno poslovni programi in razvojni načrti; plani temeljnih in delovne organizacije;
- vloga, pomen in položaj Bresta v občinskem, regijskem, slovenskem in jugoslovanskem prostoru;
- zgodovinski razvoj Bresta;
- poslovna, strokovna, družbeno politična in upravna povezanost;
- osnove pravnih predpisov, družbeni dogovori in samoupravni sporazumi;
- varstvo pri delu.

B. Poznavanje in uresničevanje zakona o združenem delu na Brestu, zlasti na naslednjih področjih:

- pridobivanje in razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke;
- samoupravna organiziranost Bresta ter samoupravni splošni akti;
- delo in organiziranost družbeno političnih organizacij;
- sistem informiranja in družbena samozaščita.

Predavatelji so vsak za svoje področje pripravili na nekaj listih tudi gradivo kot pripomoček oziroma podlago za pripravo na izpit.

Cez mesec dni je bil nato organiziran pismeni izpit. Rezultati niso bili vzpodbudni, saj je izpit uspešno opravilo le pet kandidatorov ob zahtevi, da je 60 odstotkov odgovorov pravih. Pripravnik je uspešno opravljajo izpita iz neuspešno ocenjenih področij. Mesec dni odloga je namreč do-

ločenih v pravilniku. Tokrat dva kandidata nista dosegla zahtevane norme.

Nekaterim delavcem ta postopek ni bil všeč, zato je bil izrečen očiitek predavateljem oziroma ocenjevalcem, da se izživljajo nad pripravniki. Takšna ocena vsekakor slabo vpliva na predavatelje in nekateri so že odpovedali vsako prihodnje sodelovanje. To delo seveda ni bilo posebej plačano, saj je bilo opravljeno med rednim delovnim časom, čeprav se je marsikateri doma pripravil na predavanje ali pripravil gradivo.

Večkrat smo se tudi vprašali, ali ni morda zahtevnost splošnega dela programa prevelika, zato smo testne vprašalnike pogosto preizkušali z drugimi delavci. To krat smo ga preizkusili s študentko pedagogike, ki je bila na obvezni štirinajstidnevni praksi v kadrovske službi. Odgovorila je na približno tri četrtine vprašanih

pravilno, ne da bi poprej prebrala gradivo.

Na Brestu se v zadnjih desetih letih še ni zgodilo, da bi kateregakoli pripravnika zavrnilo oziroma da ne bi opravil izpita. Tako pa ni povsod. V nekaterih delovnih organizacijah pogosto izpita ne opravijo uspešno. Skrajni primer je v neki delovni organizaciji, da kar tri četrtine pripravnikov ne opravi izpita in tako ob veliki ponudbi izvajajo ostro kadrovske selekcije.

Nikakor nisem zagovornik ostre selekcije. Najbrž pa bi bilo prav, da v času pripravništva le zahtevamo od mladih, da razvijajo svoje sposobnosti in se kar najbolje pripravljajo za prihodnje samostojno delo.

Kako pa poteka strokovni del izpita?

Moram reči, da natančnih podatkov o tem nimamo, ker delavci iz kadrovske službe niso prisotni pri strokovnem delu izpita. Iz razgovorov s pripravniki pa smo ugotovili, da nekateri mentorji niso napisali niti programa, ki ga je treba sestaviti za vsakega pripravnika posebej glede na kasnejša njihova dela oziroma opravila.

Sodimo, da je izpit iz strokovnega dela bolj ugotavljanje komisije o uspešnem ali manj uspešnem delu v času pripravništva.

F. Turšič

Načrtovani kolektivni dopust

Letos smo v temeljni organizaciji Masiva načrtovali kolektivni dopust od 19. do 28. aprila. Za nas pomeni kolektivni dopust pravzaprav prezidavo peči.

Vsa leta nazaj smo morali peč redno prezidavati dvakrat na leto. Da bi zmanjšali trajanje kolektivnega dopusta na najmanjšo možno mero, smo se odločili, da za prezidavo uporabimo kvalitetnejšo opeko, ki po zagotovitvi izvajalca del vzdrži leto in pol do dve leti kurjenja.

Že ko smo se odločili za kolektivni dopust, smo predvidevali tudi najslabšo možnost, to je, da se peč prej podre. Nazadnje je bila prezidana ob koncu aprila in običajno je bilo že po sedmih mesecih potrebno opraviti prezidavo. Tokrat je z manjšimi popravili peč vzdržala kar deset mesecev.

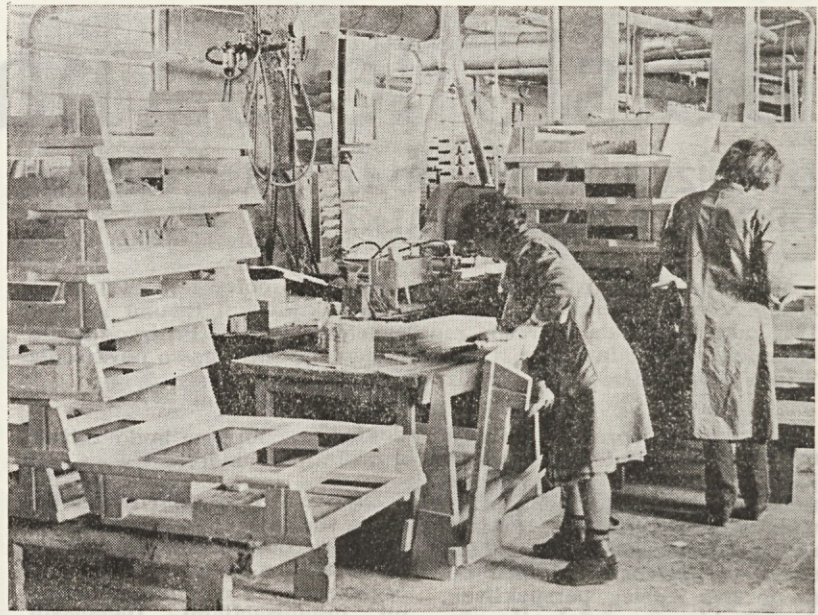
Ko smo devetega marca opazili, da je peč že močno načeta, smo jo takoj ustavili. Takoj smo stopili v stik z izvajalcem del »Šamoterstvo VOGLER« in že enaj-

stega marca začeli s prezidavo peči. Medtem pa smo praktično v vsej tovarni delali še v sredo in četrtek.

Ob tej priložnosti bi se zahvalil delavcem v neposredni proizvodnji, ki so nemoteno delali dva dneva brez ogrevanja, vsem, ki so sodelovali pri prezidavanju peči in pri ostalih delih med kolektivnim dopustom, pa tudi podjetju Mehanika iz Trbovelj, od koder so nam »odstopili« delavce za prezidavo peči. Kljub nekaterim težavam smo uspeli v dogovorjenem roku izpeljati kolektivni dopust in začeli z normalnim delom sedemnajstega aprila.

Prezidava peči je torej za nami. Vendar pa to ne pomeni, da bomo imeli mir za leto in ali več. Peč oziroma lokomobila nosi letnico 1941 in kaj kmalu se nam lahko primeri »nenačrtovani« kolektivni dopust. Tega se zavedamo, zato tudi v srednjeročnem načrtu načrtujemo najprej izgradnjo kotlovnice.

M. Kusič

Iz naše temeljne organizacije ŽAGALNICA

Raznoliko delo

NAČRTI NAŠE SLUŽBE ZA OBLIKOVANJE

Kaj pravzaprav dela služba za oblikovanje in kako načrtuje svoje prihodnje delo?

Verjamem, da je o delu službe za oblikovanje veliko neznanega, saj sorazmerno malo ljudi neposredno sodeluje pri pripravi novih izdelkov ali pri popravkih starih. Zato bi želel v nekaj vrsticah predstaviti delo tega oddelka.

Njegove osnovne naloge so priprava novih izdelkov in izboljšava starih. Obseg dela za dokončno opredelitev izdelka je sorazmerno velik in zahteva sodelovanje vseh strokovnih služb, od proizvodnje do prodaje. Čas, ki nam je dan za izdelavo projekta, je običajno čas med dvema sejmoma, na katerem izdelek razstavljamo.

Ob sedanjih težavah z nabavo repromaterialov in okovja ter ob vse večji zahtevnosti tržišča je naša naloga precej manj prijetna. Zahteva namreč veliko volje in znanja tudi od izvajalcev. Domači materiali, ki jih doslej nismo pretirano uporabljali, prihajajo sedaj zaradi zmanjšane ali sploh prepovedanega uvoza hočeš-nočeš v ospredje. Delo v proizvodnji z našimi materiali pa je skorajda neznanca, zato bo potrebno veliko iznajdljivosti ne samo v našem oddelku, temveč pri vseh, ki so kakorkoli z izdelkom povezani.

Naše delo torej ni samo risanje, ampak nekakšna vez med vsemi, ki vlagajo svoje delo v novi izdelek. Popravke starih programov ali izdelkov v glavnem zahteva

tržišče in je to naša stalna naloga.

Tudi priprava propagandnega gradiva je sedaj že dobro leto dni naše delo in ne več delo zunanjih sodelavcev, kar seveda močno znižuje stroške. Tudi vsa obrabna dela, ki se pojavljajo na tem področju, opravljamo sami, kar tudi ima precej prednosti. Svetovanje potrošniku, opremljanje salonov in sejmov, hišni design in kup drobnejših del, vse to je neprestano prisotno v oddelku za oblikovanje.

Kar zadeva naše proizvodne programe, imamo za letos v načrtih oblikovanje projekta kuhinje kot celote, manjši program, primeren za proizvodnjo v TOZD Jelka in nove tapetniške izdelke. To želimo prikazati že na letošnjem beograjskem sejmju pohištva. Letošnji načrti niso zgolj projekt na papirju, ampak odraz zahtev po proizvodnih, ki jih terjajo sedanje razmere na tržišču. Niso torej samo plod domišljije oblikovalcev. Vemo, da živimo v takšnih časih, ko oblikovalec mora dejansko biti pripravljen delati iz »preprostih« materialov prav tako kvalitetne izdelke kot doslej, z isto tehnologijo, kar pa bo skorajda nemogoče. O tehnologiji in njenem prihodnjem razvoju pa bo potrebno v naših tovarnah še marsikaj doreči.

Res, pa je, da mora dobro zastavljeno delo imeti — vsaj dober rezultat, če ne še kaj več.

T. Žagar

Proizvodno delo za učence

Že prvo skupino učencev na proizvodnem delu v naši delovni organizaciji je tretjega marca obiskala tovarišica Majda Poljanšek, republiška sekretarka za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo skupaj s tovarišem Alojzom Leбом, predsednikom koordinacijskega odbora za izvajanje proizvodnega dela oziroma delovne prakse pri Gospodarski zbornici Slovenije. Iz Postojne pa sta prišla še predstavnik notranjske gospodarske zbornice in predstavnik srednje naravoslovno matematične in kovinarske tovarne šole.

S tem obiskom so želeli preveriti, kako poteka dolgo načrtovano proizvodno delo za prve učence usmerjenega izobraževanja. Povsem razumljiva je skrb vodilnih delavcev v naši republici, da se takoj na začetku prepričajo, ali se izvaja proizvodno delo tako kot je bilo načrtovano, kje so pomanjkljivosti in katere dopolnitve bi bilo potrebno vgraditi v program proizvodnega dela oziroma delovne prakse.

Ze sam razgovor je pokazal, da smo se na Brestu za to nalogo

dobro pripravili, zato tudi ni vidnejših pomanjkljivosti. Edina težava nastaja v nekaterih temeljnih organizacijah, ko morajo zaradi pomanjkanja repromateriala ali iz drugih vzrokov skupaj z delavci prerazporediti tudi učence na nova dela, ki pa poprej niso bila metodološko pripravljena oziroma niso bila na seznamu izbranih del oziroma nalog. To bo namreč treba še dopolniti.

Po razgovoru pa si je tovarišica Poljanškova želela tudi ogledati delo učencev v proizvodnji, zato smo vsi skupaj obiskali učence v temeljnih organizacijah POHIŠTVO in TAPETNIŠTVO. Vsi vprek smo spraševali učence o splošnem počutju, o premagovanju telesnih naporov in dobivali vzpodbudne odgovore. Bojan Kandare, ki je zadovoljen za spremljanje učencev v TAPETNIŠTVO, je pohvalil učence, da so marljivi in vestno opravljajo zaupano delo. Tovarišica Poljanškova je bila z obiskom zadovoljna, nato pa odšla še na obisk v LIV v Postojno.

F. Turšič

Proizvodni prostori naše tovarne kuhinjskega pohištva GABER

Za delavke Skupnih dejavnosti — kulturni program

Dogovor tudi obvezuje

OB LETOŠNJEM PRAZNOVANJU DNEVA ŽENA NA BRESTU

Že pred nekaj leti je konferenca osnovnih organizacij sindikatov Bresta podprla stališče občinskega sveta, naj praznovanje 8. marca — mednarodnega dneva žena ne bi izgubljalo svojega prvotnega pomena in naj bi bilo praznovanje za vse ženske — delavke, gospodinjice, kmetice enotno v vsej občini.

Vodilo za počastitev tega praznika naj bi izhajalo iz njegove revolucionarne in delovne vsebine; obdaritve, ki so se že kar zakoreninile v zavest naših žensk — delavk — mater kot najnost, pa naj bi opustili.

Pred letošnjim praznikom so se predsedniki izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikatov razširjeni seji izvršnega odbora konference sindikatov Bresta znova dogovorili za enotno praznovanje 8. marca, ki naj bi bilo obeleženo le s kratkimi kulturnimi prireditvami ter z morebitnimi simboličnimi rdečimi nageljčki.

Morda bi morala konferenca k temu dodati le še bistvo praznovanja letošnjega 8. marca — sicer naj bi bil ta praznik letos obeležen z aktivnostmi ob volitvah s posebnim poudarkom na delavki — samoupravljalki, z aktivnostmi v mednarodnih razmerah s poudarkom na nalogah, ki izhajajo iz programa Združenih narodov z geslom: enakopravnost, razvoj, mir ... s podpisovanjem

poslanic jugoslovanskih žensk drugemu posebnemu zasedanju generalne skupščine Združenih narodov o razorožitvi ter s 40-letnico organiziranja antifašistične fronte žensk Jugoslavije.

In kako se je v naših temeljnih organizacijah uresničilo skupaj sprejeto stališče?

V temeljnih organizacijah Pehištvo in Prodaja ter v delovni skupnosti Skupnih dejavnosti so delavke 8. marec počastile le s kratkim kulturnim programom. V temeljnih organizacijah Jelka, Masiva, Žagalnica, Gaber in Tapetništvo so delavke obdarili, v nekaterih od teh temeljnih organizacij pa so v počastitev tega praznika pripravili tudi kratke kulturne prireditev.

V Iverki je delavke sindikat povabil v novo restavracijo, v Mineralki pa sindikat delavkam za ta praznik ni posvetil nikakršne pozornosti.

Da praznovanje 8. marca, mednarodnega dneva žena, ni bilo enotno za vse delavke Bresta, niti ni najbolj pomembno, pač pa to, da praznovanje izgublja svoj prvotni pomen.

Poslanico žensk drugemu zasedanju generalne skupščine Združenih narodov o razorožitvi so menda podpisale le krajanke iz Loške doline.

Sploh pa — kakšno vlogo ima ob tem prazniku darila?

Z. Jerič

Praznovanje kmečkih žena

V okviru družbeno političnih dejavnosti v Kmetijski zadrugi je bila tudi letos proslava praznika žena. Za razliko od lani je bila letošnja proslava za vse zadruške enote, kar je dalo poseben poudarek ženi-proizvajalki. Proslava je bila v novem zadrugnem domu Matevž Hace v Žilcah. Organizirali so jo aktivne kmečkih žena, osnovna mladinska organizacija v Žilcah in po-speševalna služba Kmetijske zadruge.

Posebej vidno vlogo je pri tem imela osnovna organizacija zveze socialistične mladine, katere člani so žrtvovali veliko ur prostega časa za pripravo kulturnega programa, ki je bil, kot se je izkazalo, zelo dobro izbran. Že sama organizacija proslave pa je pokazala izredno povezanost članic in članov aktivna ter osnovne organizacije, kar je posebej pohvalno.

Bistveni namen proslave je bil orisati lik kmečke žene kot nosilke proizvodnje na kmetiji in ji za pomembne uspehe pri delu izreči posebno priznanje. Od tod izvira tudi odločitev, naj bi bila proslava skupna, na njej pa naj bi se zbrale kmečke proizvajalke iz vse občine, za katere naj bi bil tudi posebej prilagojen program s poudarkom o delu kmečke žene.

V taki obliki je bil program že letos, saj je bilo odigranih več igrin in recitacij s poudarkom te

teme. Recitacije so prispevali osnovnošolski otroci iz predela Cajnarjev in Žilc, medtem ko so ostalo prispevali mladinci. Posebna pohvala pri pripravi kulturnega programa pa gre mladinki Magdi Sernel in predsednici aktivna kmečkih žena Vidi Hribljan. Obe sta z vsjo resnostjo poskrbeli za izbiro točk in izvedbo proslave.

Poleg omenjenih točk, ki jih je povezoval novinar Tone Urban, je popestril program tudi znani partizanski humorist Igor Križanovski-Oleg. Poslušalke pa je posebej navdušila tudi instrumentalna skupina deklet iz Osredka, ki so zapele in zaigrale domače narodne pesmi. Svojo točko v programu sta imela tudi moški pevski zbor Tabor in ženski pevski zbor iz Begunj.

V obeh govorih, direktorja Kmetijske zadruge in predsednice aktivna kmečkih žena, je bilo posebej poudarjeno, da se kmečka žena danes tvorno vključuje v družbeno politično življenje na vasi in enakopravno sprejema vse zadolžitve, ki nam jih nalaga razvoj družbeno-gospodarskih odnosov.

Po proslavi so se žene zadržale še na čajanki, ki sta ji vedri ton prispevala dva harmonikarja. Vsekakor je takšna skupna proslava izredno uspela in jo kaže še organizirati.

M. Nared

Lanske poškodbe pri delu

Lani je bilo v delovni organizaciji 176 poškodb pri delu, na poti na delo in z dela. Zaradi teh poškodb je bilo izgubljenih 3.027 delovnih dni. Število poškodb se je v primerjavi z letom 1980 povečalo za 17,3 odstotka, število izgubljenih delovnih dni pa za 63 odstotkov. Večina poškodb je bila lažjih, nekoliko težjih je bilo štirinajst, ena izmed poškodb pa je povzročila tudi lažjo invalidnost (odrez prvega člena na kazalcu in sredincu leve roke).

Podatki o poškodbah pri delu in izgubljenih delovnih dnevih v posameznih temeljnih organizacijah so prikazani v spodnji razpredelnici.

TOZD	Število poškodb				Index na 1980	Pošk. na 1000 del.	Izgubl. del. dni	Index na 1980	Izgubl. dni na eno poškod.
	pri stroj.	ost. del.	na poti	skupaj					
Pohišтво	11	28	8	47	97,9	64,2	836	151	17,8
Masiva	8	11	1	20	71,4	67,6	200	60	10,0
Žagalnica	9	15	3	27	168,8	149,2	713	304	26,4
Gaber	7	9	1	17	154,5	114,1	330	246	15,4
Iverka	1	10	2	13	76,5	80,2	225	162	17,3
Jelka	—	9	3	12	120,0	67,8	137	119	11,4
Tapetništvo	2	5	3	10	166,7	75,2	182	141	18,2
Mineralka	8	5	—	13	162,5	282,6	160	105	12,3
Prodaja	—	13	3	16	266,7	66,9	238	384	14,8
DS SD	—	—	1	1	—	5,4	6	—	6,0
SKUPAJ	46	105	25	176	117,3	76,5	3027	163	17,2

Število poškodb pri delu, na poti na delo in z dela je poraslo skoraj v vseh temeljnih organizacijah. Zmanjšalo se je le v TOZD Masiva (za 28,6%), v TOZD Iverka (za 23,5%) in v TOZD Pohištvo (za 2,1%). Pomemben vzrok za takšno povečanje je neugodna lanska zima, saj so mnogi poškodbe povzročili padci na poledenelih tovarniških poteh in na deloviščih; poškodbe na poti na delo in z dela pa so zaradi tega porasle kar za 127 odstotkov.

Če upoštevamo število zaposlenih, je bilo največ poškodb v TOZD Mineralka (282,6 poškodb na 1000 delavcev). Tovrstno slovensko povprečje v letu 1980 (podatkov za leto 1981 še ni), ki znaša za proizvodnjo žaganega lesa in plošč 106,5, za proizvodnjo končnih lesnih izdelkov pa 90,6 poškodb na 1000 delavcev, presegajo še TOZD Žagalnica (149 poškodb na 1000 delavcev) in TOZD Gaber (114,1 poškodb na 1000 delavcev).

Povprečna odsotnost z dela zaradi poškodb pri delu je bila največja v TOZD Žagalnica (26,4 delovnih dni na poškodbo), najmanjša pa v TOZD Masiva (10 delovnih dni na poškodbo). V splošnem so poškodbe povzročile daljšo odsotnost z dela kot prejšnje leto, saj se je število izgubljenih dni na poškodbo povečalo za 39 odstotkov. Vzrok za to je predvsem večje število poškodb zaradi padcev (zloni, zvini in podobno), ki zahtevajo daljše zdravljenje.

Največ nezgod, kar 66,4 odstotka, se je pripetilo pri manj nevarnih delih kot so različna ročna dela, dela z ročnim orodjem, notranji transport in gibanje ljudi pri delu. Pri delu z rezkalnimi stroji je bilo 1,1 odstotka vseh nezgod, pri delu z žagami vseh vrst, ki štejejo za najnevarnejše, pa 11,4 odstotka.

V. Žnidaršič

Pravnik odgovarja

Vprašanje:

Tokrat smo dobili vprašanje v zvezi z nadurnim delom in sicer, ali se šteje službeno potovanje oziroma delo v času službene odsotnosti na prosto soboto kot delo prek polnega delovnega časa (nadurno delo) ali ne.

Odgovor:

Na to vprašanje moram odgovoriti tako, da odgovor obrazložim z nekaj različnimi primeri takih službenih potovanj.

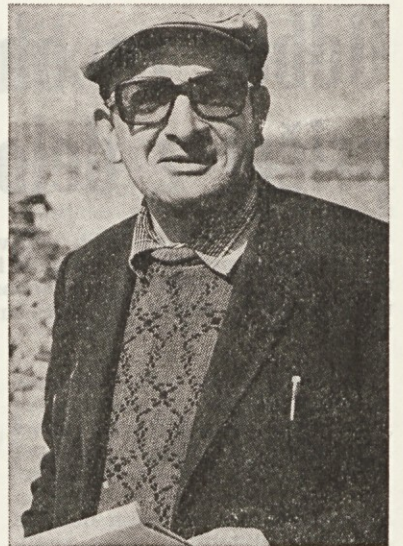
V primeru, da delavec na službenem potovanju na prosto soboto nima neposrednih delovnih obveznosti, se mu samo zaradi take odsotnosti to ne šteje kot delo prek polnega delovnega časa (nadurno delo). Delavec, v takem primeru nima dela in lahko ta čas izrablja po svojih željah in potrebah.

Pri delih oziroma nalogah, pri katerih se glede na njihovo značilnost in naravo predvideva

občasno odsotnost oziroma delo izven rednega delovnega časa (službeno potovanje), je to opredeljeno v opisu takih del oziroma nalog in nato seveda na podlagi tega tudi pri sami ocenitvi oziroma pri ovrednotenju.

Pri odobritvi oziroma nalogu za službeno potovanje se praviloma že vnaprej predvideva, ali bo imel delavec na takem potovanju delovno obveznost tudi na prosto soboto. V takem primeru se lahko taka obveznost na prosto soboto šteje kot delo prek polnega delovnega časa (nadurno delo), ali pa se šteje to kot prerazporeditev delovnega časa in bo delavec zaradi dela na prosto soboto nato prost neki drugi delovni dan. Poleg tega pa je za delo prek polnega delovnega časa (nadurno delo) potrebno pred začetkom takega dela izdati nalog in sicer praviloma pismeno, le izjemoma je ta nalog lahko podan ustno.

A. Perčič

Naši ljudje

Tokrat smo za to našo stalno rubriko pripravili pogovor s Francetom Mlakarjem iz Žagalnice Stari trg. Pripovedoval je:

»Na Marofu, kot smo še vedno vajeni reči Brestovi temeljni organizaciji Žagalnica, sem že od leta 1963. Ves ta čas delam na skladišču žaganega lesa, od skladanja desk in kratic ter nakladanja kamionov, do čeljenja, paranja in merjenja žaganega lesa, kar delam sedaj že osmo leto. Pogoji za delo so se resda izboljšali. Sedaj nam ni treba na roke razkladati desk iz zložajev ali kot pravimo, »polagati kop« in ročno nakladati kamionov.

Je pa še precej del, ki so težka, a jih je potrebno odpraviti. To so namreč dela na prostem,

ki vedno manj privlačijo. Na njem se je zvrstilo že precej mladih ljudi, pa so kmalu odšli. Zakaj? Mislím, da odgovor ni težak.

Dela na prostem in ob vsakem vremenu glede na težke pogoje niso dovolj nagrajena. Pa tudi kakšnega posebnega napredovanja ni pričakovati. Sedaj precej pričakujemo od novega sistema nagrajevanja, saj menimo, da bo težaško delo bolj plačano. In prav je tako, saj sem noče priti noben nov delavec, če le ima drugje boljše delovne pogoje.

Letos in že lani smo še dodatno obremenjeni, ker je treba zagotoviti precejšnje količine žaganega lesa za izvoz. Zavedamo se, da je potreben čim večji izvoz in s tem dragocena devizna sredstva, ki so Brestu in naši družbi še kako potrebna. Toda za to je potrebno vedno polno število ljudi, sicer ne gre, odprema je motena in kasni.

Vse to so težave, s katerimi se delavci srečujemo na skladišču žaganega lesa. Upam, da bomo letos začeli s težko pričakovanim asfaltiranjem na najbolj kritičnih mestih in da bo postavljena nova lopa, ki se je ob novoletnem viharju sesedla. Za jesen in zimo pa bo potrebna tudi dodatna razsvetljava.

Boljši pogoji za delo in pravičnejše nagrajevanje bodo seveda dali tudi boljše rezultate in naše večje zadovoljstvo.

T. Obreza

Letošnje praznovanje dneva žena v TOZD Pohištvo

Odbor za obveščanje pričel z delom

Verjetno ste ob preteklih volitvah Brestovih organov upravljanja oziroma ob imenovanju skupnih izvršilnih organov delavskega sveta delovne organizacije opazili novost v našem sistemu dela organov upravljanja — odbor za obveščanje. Kakšna sta njegovo mesto in vloga?

Že nekaj časa teče družbenopolitična akcija za zagotovitev čimvečjega podružbljanja obveščanja na vseh ravneh in še posebej v združenem delu. Zagotoviti čim večji družbeni vpliv na obveščanje v združenem delu je tudi ena temeljnih nalog sindikatov, pa tudi drugih družbenopolitičnih organizacij.

Ena izmed oblik v podružbljanju obveščanja so tudi odbori za obveščanje, ki naj vsebinsko spremljajo in usmerjajo celotni sistem in posamezne oblike obveščanja v združenem delu ter tako zagotovijo širši družbeni vpliv na to dejavnost.

Na Brestu je imelo doslej v smislu zakonskih določil to zadevo urejeno le glasilo delovne organizacije; poleg uredniškega odbora je deloval namreč tudi uredniški svet kot delegatsko telo širše družbene skupnosti. Vendar se je sistem obveščanja na Brestu dopolnjeval, pojavljale so se nove oblike obveščanja, zato je tudi iz neposrednih življenjskih delovnih potreb nujen samoupravno-delegatski organ, ki bo spremljal celoviti sistem obveščanja.

Odbor za obveščanje je torej organ, ki bo na ravni delovne organizacije oblikoval in načrtoval politiko obveščanja ter spremljal in nadzoroval njeno izvajanje.

Odbor za obveščanje sestavljajo delegati delavcev temeljnih organizacij (se pravi delegati njihovih samoupravnih organov), delegati družbenopolitičnih organizacij na ravni delovne organizacije in delegati uredništva. Delegation delavcev izvolijo na predlog sindikata delavski sveti.

Odbor za obveščanje je tudi družbeni organ upravljanja za glasila.

Odbor po svoji presoji imenuje tudi uredniške odbore za urejanje posameznih oblik obveščanja. Le-ti so njegovi izvršilni oziroma izvedbeni organi, in naj jih sestavljajo predvsem strokovni in odgovorni delavci za obveščanje.

Brestov odbor za obveščanje se je pred dnevi prvič sestal. Potem, ko je bil natančneje seznanjen z vsebino in pristojnostmi svojega dela, je za svojega predsednika imenoval Antona Perčiča (Skupne dejavnosti), za njegovega namestnika pa Antona Obrezo (Zagalnica).

Zatem je natančneje obravnaval poročila o uresničevanju temeljnih vsebinskih zasnov Brestovega obzornika in Informatorja ter ocenil informacije ob sprejemanju zaključnih računov. Za obe glasila je menil, da uspešno opravljata svoji vlogi in da sta med delavci dovolj odmevni. Obenem je prispeval tudi nekaj pobud in predlogov, ki naj bi še izboljšali njuno vsebinsko podobo.

Kar zadeva informacije ob zaključnih računih je menil, da sicer ustrezajo predpisom, da pa so za delavce še vedno premalo razumljive (potrebne bi bile preprostejše obrazložitve posameznih kazalcev). Več pozornosti bi morali posvetiti tudi neposrednim — ustnim obrazložitvam na zborih delavcev in natančneje utemeljiti predvsem stroške za svobodno menjavo dela.

Na svoji prvi seji je imenoval tudi nova uredniška odbora. Bre-

Divje race na našem jezeru — del nepotvorjene narave

stov obzornik bodo odslej urejali: Božo Levec, Zvonka Jerič, Jože Korošec, Franc Turšič, Darko Lesar, Danilo Mlinar, Srečo Knap, Franc Mlakar, Janez Opeka, Slavko Klančar, Viktor Jerič in Vojko Harmel.

Uredniški odbor Informatorja

pa sestavljajo Zvonka Jerič, Anton Obreza in Franc Škrlič.

Prepričani smo, da se bodo vse te organizacijske novosti ugodno odrazile tudi v bogatstvu vsebine in oblik obveščanja v naši delovni organizaciji.

B. Levec

Vodnik po Cerknici

V zbirki vodnikov po kulturnih in naravnih spomenikih Slovenije je pod zaporedno številko 110 izšel tudi vodnik po Cerknici. Napisal ga je dr. Marijan Slabe, zaposlen pri ljubljanskem regionalnem zavodu za spomeniško varstvo, ki opravlja svoje strokovno delo tudi za področje naše občine.

Avtor nas najprej popelje SKOZI PRETEKLOST Cerknice od davnine do današnjih dni. Vsa-

kemu Cerkničanu mora biti v ponos, ko prebere o svojem kraju toliko zanimivosti. Seznanili se bomo, kako se je Cerknica kot naselje razvijala, kako je nastalo njeno ime, kateri pomembni slovenski možje so se tu rodili in živeli. Pretresljiva so dejstva, kako so se Cerkničani borili proti Turkom in kugi, razveseljivi pa podatki, kako so bili ljudje teh krajev podjetni. »Po pripovedih A. Likarja je bilo v trgu leta 1878

nekaj prav lepih mestnih hiš, 15 gostiln, 12 trgovin s prehrano in oblačili, 6 žag, 7 mlinov, dvoje pekarij in dvoje mesarij, en barvar, 6 kovačev, dva kolarja ... (str. 15).

V drugem delu NA SPREHODU so v stilu turističnega vodiča obdelani najzanimivejši kulturno-zgodovinski in gospodarski objekti. Dragocen je tudi popis hiš, ki so zanimive s stališča umetnostne zgodovine.

Mogoče bo ta drobna knjižica pripomogla, da se bomo pričeli bolj zavedati svoje preteklosti in ceniti to, kar je ostalo še ohranjenega. Cerkničani, privoščite si urico ali dve prijetnega branja in spoznajite svoj kraj! Bodimo ponosni nanj in si prizadevajmo, da bo Cerknica ohranila čimveč svoje starodavne lepote.

Vodnik je izdala založba Obzorja v nakladi 3000 izvodov. Za Cerknico smo nabavili 1500 izvodov, kupite pa jih lahko v knjižnici na Partizanski 9.

M. Pesek

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

»Odprtina Velike Karlovice je približno štiri do pet metrov na visoko in dvanajst do dvajset metrov na široko. Po suhem smo šli kakih sto metrov, potem smo naleteli na dvajset metrov dolg tolmun. Globočine te vode nismo merili. Tukaj je odprtina jako nizka. Ležati smo morali v čolnu ter ga z rokami ob strop potiskati dalje. Od vodne gladine do stropa je bilo samo petnajst centimetrov ožine. Prvič smo se prepeljali štiri. Prudič je potem prepeljal še druge tri.

Že precej v začetku bi se bila nam kmalu pripetila nesreča. Ko je Prudič prevažal ostale tri, je Anton Kraševac postavil nogo ob rob čolna. Na najtesnejšem kraju ga je skalovje zgrabilo za nogo, da mu je sezulo čevlje. Vsled tega je pritokla voda v čoln. Skoraj bi se bili vsi potopili, ako bi mu ne bili priskočili na pomoč. Do pasu smo stali v vodi ter vlekli čoln k sebi.

Dospeli smo potem v velikanski prostor, ki je kakih 40 do 50 metrov širok, visok pa tako, da v nekaterih krajih ni bilo videti stropa. Videli smo na bližnjih pečinah in na stropu vse polno kapnikov, bleščočih se

kakor kristali. Konec tega dolgega hrama smo dospeli zopet na suho, prenesli čoln ter kmalu prišli do drugega, kakih 50 do 60 metrov dolgega. Vedno smo se prepeljavali kakor prvič.

Na ta način smo se prepeljali in prenašali čoln čez pet jezerskih hramov, ki so bili odslej vedno večji, širši in daljši, vsi okrašeni s krasnimi kapniki. Slednjič smo dospeli do šestega, ki je bil manjši od vseh drugih. Tukaj smo naleteli na tako čudno, okoli skalovja zavito vodno pot, da ni bilo mogoče z našim čolnom pluti naprej. Tod mimo bi bilo mogoče iti samo z zelo majhnim ali platnenim čolnom.

Drugega nam ni kazalo, kakor vrniti se proti domu. Naša radovednost pa nas je pridržala, dokler si nismo ogledali tega čudnega kraja. Zlezemo na griču podobno skalovje. Za njim zagledamo zopet jako veliko odprtino z jako velikim tolmunom, po katerem se je premetavalo veliko tramovja po valovih. Čudno se je nam zdelo, da je bil globoko pod zemljo tako hud veter, da so se delali valovi.

Nenadno nam je v soteski piš pogasil vse luči, ostali smo v temi

kot v rogu. Prižgali smo svetilke ter skrbno čuvali, da nismo zopet ostali v temi. Odpravili smo se nazaj. Ko smo prišli zopet na dan, smo sklenili, da pojedmo še enkrat v jamo s čolnom, ki se da razdreti, ter bomo vzeli s seboj več potrebnih priprav. Pa do tega ni prišlo. Vsem smo pripovedovali, kaj smo doživeli in videli, a zanimal se za nadaljnje preiskovanje ni nihče. Prispevati ni hotel za to nihče ničesar, zaradi tega se je tudi nam poleglo navdušenje — sedaj bo še to kmalu pozabljeno.

OBSEŽNOST JEZERA

Cerkniško jezero se redno napolni vsako leto dvakrat, in sicer ob spomladanskih in jesenskih nalivih. Ta povodenj potem odteče navadno v štirih do petih tednih po podzemeljskih jamah, jarkih in rekah kot Velika in Mala Karlovica, Okenca, Jama pod gradom, Svinjska jama, požiralniki Narti, Rešeto, Vodonos, Retje, Mala in Velika Ponikva.

V jezeru pa ostane po odtoku poplave tako zvana nizka jezerska voda, ki posebno po spomladanski poplavi zastaja po več mesecev in običajno šele v začetku julija meseca odteče toliko, da se jezero bolj ali manj posuši.

Vsled tega more v tem delu jezera, ki je pa v vsem obsegu travnik, to je v travniške parcele katastrirano, pognati ločje in bičje, ki pa v nekaj tednih zraste meter in pol do dva metra visoko. Do sedaj se pa navadno močvirna tla niso nikdar ali pa redko toliko posušila, da bi moglo prebivalstvo v suhem kositi bičje in ločje.

V prejšnjih časih so posestniki jezerskih parcel mnogo trpeli od vode. Le redkokdaj so mogli neovirano spraviti seno pod streho. Pripetilo se je mnogokrat, da ga jim je voda v kopicah odnesla. Dostikrat

so kosili travo v vodi in jo odvažali na višje lege, kjer so jo sušili; dostikrat jim je bilo celo usojeno, da so morali žeti v čolnih samo trstno vršičevje. Koliko muke in trpljenja so prebili tamošnji prebivalci, da so vsaj nekaj rešili nenasitni vodi, vedo le sami. Zato so se vedno pogosteje obračali do pristojnih oblasti, da jim priskočijo na pomoč.

Že v prejšnjem stoletju so se udeleženi faktorji in tehnični izvedenci posvetovali, pozvedovali in preiskovali, da bi dognali, kako in na kak način bi jezero in notranjske kotline popolnoma osušili ali vsaj deloma odpeljali, oziroma regulirali. Že leta 1835 je naredil inž. Schafnerath neke projekte za regulacijo voda, iztekajočih se v Cerkniško jezero.

Leta 1840. so se vršile neke ankete o tej zadevi, toda ostale so brezuspešne. Leta 1873. in 1874. je proučeval Cerkniško jezero ter loške in planinske kotline in izvirke Ljubljance na Vrhnikih inž. dr. Raf. Vicentini in podal leta 1875. svoje načrte in predloge.

Inž. dr. Vicentini je napravil načrte za delno regulacijo Cerkniškega jezera in loške ter planinske kotline ter končno popisal in predlagal radikalno regulacijo navedenih kotlin in Ljubljanskega barja. Vsa zadeva je pa najbrž zaradi previsoko proračunjenih stroškov zaspala. Stroški delne regulacije so bili proračunjeni za Loško dolino na 122.500 gold., Cerkniškega jezera na 283.000 gold., stroški popolne regulacije pa za Loško dolino na 212.500 gold., za Cerkniško jezero na 1.500.000 gold., za planinsko-notranjske vode na 500.000 gold. in za regulacijo Ljubljance na 1.000.000 gold. Te velikanske stroške bi bila zmogla le država.

Vsled ponovnih hudih poplav je ukazalo poljedelsko ministrstvo leta 1886. napravo novih načrtov za preprečevanje skoraj vsakoletnih hudih

povodenj. Zastopniki vlade, dež. odbora, notranjskih občin in planinske ter šneprske grajščine so konec meseca julija 1886. leta sklenili, naj se opuste vsa velika dela ter izvrše najpotrebnejše krajevne naprave, osobito se naj iztrebijo, razširijo in trajno vzdržujejo požiralniki ter zabrani, da se zopet ne zamaše požiralniki in podzemeljski odtoki.

Kmalu nato je poljedelsko ministrstvo res poslalo gozdarskega komisarja V. Puticka, da preišče vzroke za zastajanje vode, razišče požiralnike in jih očisti. Putick se je lotil z vso marljivostjo in pogumno težavnega dela in je, kolikor se je pač dalo doseči z razpoložnimi sredstvi, dosegel znatne uspehe. Raziskal je mnoge podzemeljske rove in skušal ugotoviti odtok vode. Očistil je nekaj požiralnikov in jih ponižal, da so bili dostopni srednji vodi. Vendar je zastajala nizka voda slej ko prej in le lepemu in suhemu vremenu se je bilo zahvaliti, ako je deloma izhlapela, deloma izginila v požiralnike na jezerskem dnu.

Vsi vodoravni požiralniki — in edino ti hodijo v poštev, ker požirajo navpični malo vode in na njih niso možne nikake izpremembe — leže nad jezersko ravnino, naravno torej, da jih nizka voda ne more dosežati. Pa tudi odtok visoke vode se je dokaj zmanjšal, ker so se glavni požiralniki zamašili s trstjem in ilovico ter z različnim lesovjem, ki so ga odnesle visoke vode žagarjem ob Cerkniškem potoku. Zato je voda vedno zastajala, jezero se je le poredkoma in še to za malo časa posušilo.

Na ponovno prošnjo posestnikov, naj se jim vsaj glavni požiralniki očistijo, jim oblast tega z ozirom na nižje ležečo Planinsko dolino ni dovolila.

(Se bo nadaljevalo)

Cas dogajanja: v enem izmed zgodnjih pomladanskih dni. Nekaj po štirinajsti uri.

Kraj: Cesta od mosta pri mlinu v našem malem mestu do samega doma.

Dogodek: Skupina delavcev in delavk hiti po končanem delu domov v samski dom in v naselje pod Slivnico. Tako kot dan za dnem, če ne bi bilo nesrečnega ČE.

Množica se prepleta, preskakuje luže, mrmra in zdaj pa zdaj tudi preklinja. Kar naenkrat se od vratarnice prikaže motoriziranec in med množico nastane splošen preplah. Zdajci začnejo vsi teči kot na kakšnem spomladanskem krosu, odmikajoč se od tovarniške mreže in zavzemajoč položaje ob nasipu nove struge Cerkniščice.

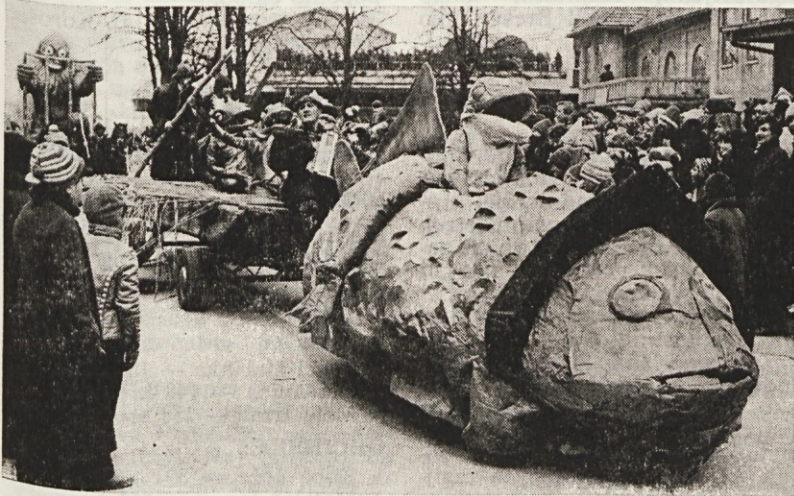
Vzrok: Ustrašili so se, da jih ne bi avtomobilček obrizgal z umazano brozgo, ki se prelija iz jame v jamo od zime razpadajoče nekdajne cesticke, ki tega imena že zdavnaj ne zasluži več.

Slučajni opazovalec bi podobne zadeve lahko videl marsikje v našem malem mestu, posebej tedaj, ko nekoliko porosi z oblačnega neba. Toda ravno ta cestica in tista, ki pelje od Peščenka nad tovarniško ograjo do naselja pod Slivnico, gresta občanom posebej na jetra, ker nikakor ne morejo ugotoviti, kdo je boter, ki bi poskrbel in se ju usmilil, da bi dobili takšni obliki, ki bi vsaj svoje skromno ime zaslužili. Morda bodo te skromne vrstice pomagale, da se bo oglasila pravična duša in rekla javno in glasno, kdo je dejansko odgovoren, da ne bi po teh dveh prometnicah med mokrim vremenom uprizarjali neorganiziranega množičnega k r o s a.

Pust '82 v slikah

Vsako leto najbolj množična prireditev v Cerknici

Tudi mali nogomet je moč igrati norčavo

Peta revija mladih glasbenikov

Društvo glasbenih pedagogov Ljubljane, Zasavja in Notranjske je organiziralo letos že peto revijo mladih glasbenikov, učencev in študentov glasbenih šol ljubljanske regije. V okviru revije so bili predvideni štirje koncerti in sicer v Cerknici 10. marca, v Domžalah 12. marca, v Trbovljah 31. marca in Grosupljem 14. aprila. Na koncertih sodelujejo vse glasbene šole iz ljubljanske regije (Domžale, Hrastnik, Kočevje, Litija, Logatec, Ljubljana-Moste-Polje, Vič-Rudnik, Šiška-Bežigrad in ZGBI Ljubljana, Rakek, Ribnica, Trbovlje, Vrhnika in Zagorje ob Savi). Sodelujeta pa tudi obe naši poklicni glasbeni izobraževalni organizaciji, zavod za glasbeno in baletno izobraževanje (srednja glasbena šola) ter akademija za glasbo Ljubljana.

Vsebinsko je revija posvečena 100-letnici glasbenega šolstva v Sloveniji in 40-letnici ustanovitve prvih slovenskih narodnoosvobodilnih brigad. Temu primeren je bil tudi poudarek na slovenski in jugoslovanski glasbeni ustvarjalnosti.

Na reviji sodeluje 208 učencev in študentov, ki jih je pripravljalo 64 pedagogov. Vsi učenci, pa tudi njihovi pedagogji in sodelujoče šole so dobili priznanja društva glasbenih pedagogov.

Na reviji v Cerknici je sodelovala tudi glasbena šola Kamnik, ki sicer ni vključena v ljubljansko regijo.

Glasbene šole izpolnjujejo splošne vzgojno izobraževalne smotre s tem, da vzgajajo in izobrazijo učence, da morejo sodelovati v orkestralnih skupinah in pevskih zborih oziroma, da lahko nadaljujejo glasbeno izobraževanje na poklicnih glasbenih šolah višje in visoke stopnje. Obenem jih estetsko vzgajajo, pripravljajo za interne in javne koncerte in jih tako vključujejo v splošno kulturno življenje. V usmerjenem izobraževanju so postale glasbene šole del kadrovskega šol, saj je obvladanje programa glasbene šole

pogoj za nadaljevanje študija na različnih srednjih šolah.

Vsakoletne revije glasbenih šol so samo del prikaza dela glasbenih šol. Vsekakor pa je prisotnost glasbenih šol v kulturnem življenju kraja in širšega okolja mnogo večja in nobeni izmed njih ni moč zanikati za vzetosti in prizadevnosti.

Ob koncu naj omenim, da je sedež društva glasbenih pedagogov Ljubljane, Zasavja in Notranjske za mandatno obdobje od 1982 do 1986 na glasbeni šoli Frana Gerbiča na Rakeku in da je bil njen ravnatelj tovariš Mirko Rebolj izvoljen za predsednika društva.

R. Rebolj

Kulturni dnevi na Rakeku

Ob 40-letnici odhoda rakovških borcev v partizane so družbenopolitične organizacije na Rakeku skupaj s prosvetnim društvom HEROJ IZTOK, osnovno šolo Jožeta Krajca, glasbeno šolo Frana Gerbiča in mladinsko krajevno konferenco pripravili kulturne dneve.

Pričeli so se 8. marca s proslavo dneva žena. Nadaljevali so se 13. marca z nastopom pevskih zborov naše občine pod skupnim nazivom NASHA REVOLUCIONARNA PESEM. Sodelovali so moški, ženski in mešani zbor kulturnega društva Nova vas, moški zbor TABOR Cerknica, ženski zbor iz Begunj, mešani zbor, ki so ga sestavljali pevke in pevci zbora iz Cerknice in Begunj ter moški in mešani zbor prosvetnega društva HEROJ IZTOK z Rakeka. Zbore so vodili pevovodje Srdjan Ribarović (Nova vas), Janez Kranjec (Cerknica in Begunje), Jani Steržaj (moški) in Mirko Rebolj (mešani, Rakek). Skupno je nastopilo 149 pevcev. Žal na srečanju ni bilo pevskih zborov iz Starega trga in Šivč.

Rakovški mešani pevski zbor je zatem v okviru prireditve NASHI DOSEŽKI 82 nastopil 15. marca v Cankarjevem domu v Ljubljani pred nabito polno dvorano.

16. marca je gostovalo Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane s komedijo Fadila Hadžića NAGACENI PTIČ, 18. marca pa amatersko gledališče SVOBODA Loška dolina s komedijo CVETJE HVALEŽNO ODKLANJAMO.

20. marca je bila svečana akademija, na kateri so podelili borbem rakovške čete posebna priznanja občine Cerknica, za služnim krajanom pa bronasta priznanja osvobodilne fronte slovenskega naroda. V kulturnem programu, za katerega je scenarij oskrbel Mirko Rebolj, so sodelovali pevski zbor osnovne šole Jožeta Krajca, moški in mešani zbor ter recitatorji (pripravil jih je Marko Podobnik) prosvetnega društva HEROJ IZTOK, harmonikarski orkester glasbene šole Frana Gerbiča ter fanfaristi cerkniškega pihalnega orkestra.

Ob tem velja posebej poudariti, da so bile vse prireditve izredno dobro pripravljene in kar je še posebej razveseljivo, obiskane do skrajne zmogljivosti dvorane. To pa dokazuje, da so kulturni dnevi v celoti izpolnili svoje poslanstvo in da si krajanje še želijo podobnih prireditvev.

M. Rebolj

Planinci in varstvo narave

V marcu je bil za člane planinskega društva Cerknica tečaj iz varstva narave. 7. marca se je zbralo na Slivnici 36 udeležencev, članov planinskega društva in tabornikov. O varstvu narave je predaval inštruktor planinske zveze Slovenije Peter Štiglic. Razveseljivo je, da se je na tem tečaju zbralo veliko število mladih planincev.

V peturnem predavanju je inštruktor predstavil zelo obširne teme s področja varstva narave: živalstvo, botanika, geologija in varstvo narave, pa tudi zakon o varstvu narave. Predavanja so spremljali barvni diapozitivi. Pri spoznavanju vrst rož in ostalega rastlinstva je bilo predstavljenih nad 30 vrst rož iz našega alpskega sveta, pa tudi našega okolja. Spoznali smo vrsto rož, ki so zaščitene z zakonom in rastejo tudi na Slivnici, Javorniku ali Snežniku. 20. marca smo morali obnoviti znanje, ki nam je bilo posredovano. Izpitna komisija je ugotovila, da je opra-

vilo izpit za gorskega stražarja 16 članov planinskega društva. Slavnostno so bile podeljene izkaznice in značke stražarjev ter opravljena zaprisega o varovanju narave in okolja.

Ob tej priložnosti bi rad spomnil vse obiskovalce cerkniške planinske poti, da se bliža čas, ko bodo po naših hribčih in hrihah zacvetele neštete rože. Prav bi bilo, da bi jih občudovali v njihovem naravnem okolju, ne pa doma v vazah. Pustili naj bi jih rasti tam, kjer smo jih srečali. Na izletih, ki jih bomo delali v naravo, ne odmetavajmo različnih odpadkov in smeti ter ne plašimo divjadi. Prisluhnimo pesmi vetra, petju ptic — postanimo del narave tudi sami.

Če se bomo zavedali teh nekaj skromnih nasvetov, bo narava ostala čista in nedotaknjena v svoji prvobitnosti. Ostajala bo taka, kakršno so videli naši dedje in kakršno moramo izročiti tudi svojim otrokom.

J. Zakrajšek

Cerkničani prvi

REGIJSKI KVIZ MLADI IN KMETIJSTVO V CERKNICI

Aktiv mladih zadrušnikov v Cerknici je 12. marca organiziral regijski kviz MLADI IN KMETIJSTVO za ljubljansko regijo. Za najboljše uvrstitev, ki pomeni tudi uvrstitev na republiški kviz v Šmarjah pri Jelšah, se je pomerilo šest ekip in sicer Vrhnika, Logatec, Kamnik, Stična, Grosuplje in Cerknica.

Pred začetkom kviza so organizatorji povabili sodelujoče na ogled naših znamenitosti, Rakovega Škocjana z naravnim mostom in presihajoče Cerkniško jezero, ki pa je bilo ravno na dan tekmovanja popolnoma suho. Žal predvidenega ogleda ni bilo, saj je na dan pred tekmovanjem zapadlo 15 centimetrov snega.

Program kviza je vseboval preizkus znanja iz poljedelstva, travništva, pašništva, siliranja in živinoreje ter kulturni del. Za odih med prvo in drugo stopnjo vprašan in za zabavo so poskrbeli domačini z ansamblom iz Žilc, Grosuplje in Vrhnika pa sta se predstavila s skeči s področja kmetijstva.

V tekmovalnem delu je največ znanja pokazala ekipa iz Cerknice, ki je zbrala 13 točk, druga je bila ekipa iz Kamnika z 10 točkami, tretja pa ekipa iz Logatca s 7 točkami.

K uspešnemu organiziranju kviza so poleg aktivna mladih zadrušnikov iz Cerknice prispevali tudi občinska konferenca ZSMS Cerknica, MS ZSMS za ljubljansko regijo in kmetijski zavod Ljubljana.

M. Brancelj

Osrednja osebnost letošnjega pustnega sprevoda

pred 10 Leti glasilo kolektiva

(Iz številke 54 — 31. marca 1972)

NOVA TOVARNA IVERNII PLOŠČ

Osnovni podatki o novi tovarni bi bili: Nova tovarna naj bi imela letno kapaciteto 50.000 kubičnih metrov ivernih plošč, od tega: 20.000 m³ oplemenitenih za pohištvo, 20.000 m³ vodoodpornih gradbenih plošč in 10.000 m³ ognjevarnih plošč.

Za to planirano proizvodnjo bomo potrebovali letno okrog 90 tisoč kubičnih metrov surovin ali pri spremenjeni strukturi proizvodnje do največ 115.000 kubičnih metrov. Ocenjujemo, da je mogoče nabaviti potrebne količine surovin ob ustrezni tehnologiji, ki naj bi bila v novi tovarni. Tehnologija mora izhajati tudi iz strukture surovin, to je lesnih odpadkov in pretežno bukovih gozdnih sortimentov.

NAŠE GOSPODARJENJE LANI IN LETOŠNJI PLAN

Fizični obseg proizvodnje je leta 1971 kljub težavam, ki smo jih imeli pri proizvodnji nekaterih izvoznih izdelkov, porasel za 8 odstotkov. Glede na to, da je bila za leto 1971 značilna konsolidacija novega proizvodnega programa v naši največji poslovni enoti Tovarni pohištva Cerknica, je porast proizvodnje zadovoljiv. Hkrati pa so dane možnosti za hitrejšo naraščanje proizvodnje v letu 1972. V strukturi proizvodnje znaša delež pohištva 77 odstotkov in delež primarnih izdelkov 23 odstotkov.

Veliko bolj smo bili uspešni na področju prodaje. Le-ta se je povečala v primeri z letom 1970 za 40 odstotkov. Z uspešno prodajo v letu 1971 smo se dokončno otresli vpliva recesije ameriškega trga in odprodali zaloge zahtevnega programa, ki so ogrožale likvidnost podjetja in s tem možnosti za razširjeno reprodukcijo.

Zaloge gotovih izdelkov, ki so znašale 1. januarja 1971 36,6 milijona dinarjev, so znašale 1. januarja 1972 le še 21,4 milijona, kar pomeni, da so se znižale za 41 odstotkov. Pomembno vlogo pri znižanju zalog gotovih izdelkov je imel izvoz. Lani smo izvozili za 5.109.000 dolarjev blaga; v primerjavi z letom 1970 znaša porast za 88 odstotkov.

POSLOVNA POLITIKA ZA 1972

S sprejetjem poslovne politike za letošnje leto kasnimo. Še sedaj nam niso znani vsi ekonomski ukrepi zveze in republike. Predvsem je treba pričakovati spremembe deviznega sistema, kreditnomonetarne politike, politike cen itd. Danes lahko ugotovljamo, da je bila opravljena devalvacija, ni pa bilo sprejetih mnogo ukrepov, ki morajo devalvacijo nujno spremljati (sistem premij, carina, davčna politika itd.). Ni znan postopek za odmrzovanje cen, skratka, ni znana operativna politika cen.

ANALITIČNA OCENA SPET NA TEHTNICI

Ugotovljamo, da je zahtevkov za zvišanje ocen zelo veliko, saj jih je kar za 23 odstotkov delovnih mest. Seveda pa sprememba v eni poslovni enoti zahteva spremembo enakega delovnega mesta tudi v drugi poslovni enoti, zato je ta odstotek še znatno višji. Iz predlogov ugotovljamo tudi težnjo, da bi z analitično oceno reševali kadrovska in druga vprašanja, kar pa je popolnoma zgrešeno. Analitična ocena delovnih mest naj bi bila odraz dejanske zahtevnosti delovnega mesta, ne glede na to, kdo ga zaseda. Vsa druga vprašanja lahko rešujemo z že sprejetim sistemom napredovanja delavcev ali pa z ustrežno kadrovsko zasedbo.

KOMUNISTI SE VEDNO SAMOKRITIČNO

Komunisti so enotno in glasno obsodili lastno zaspanost, neučinkovitost in neustrezno organiziranost. Povsod so ugotavljali neustrezno strukturo svojih lastnih organizacij, ugotavljali vzroke za takšen sestav, vodstvom pa so očitali preveliko zaprtost v lastne kroge in predvsem premajhno obveščenost ter možnost članstva za kakršen koli vpliv na oblikovanje politike zveze same in družbenih tokov v širšem pomenu.

IZVOZ — DA ALI NE?

Logično in razumljivo je, da osebno nisem proti izvozu. Sem pa proti izvozu za vsako ceno. Če se moramo kot subjekt ponašati tržno, potem bom kot dober gospodar blago plasiral tja, kjer bom zanj več iztržil. Tako so se ravnavali drugi in danes nimajo takih težav kot so pri nas. V toliko in toliko letih so si drugi nabrali toliko denarja (skladov), da danes nimajo težav z obratnimi sredstvi in z lastno udeležbo pri novih naložbah, kot jih imamo mi. Kje je potem dozdevna prednost, ki jo kot največji izvoznik imamo?

S svojo izvozno usmerjenostjo smo pomagali tistim, ki so bogateli na račun uvoza. Ne obsojam jih, saj jim je to omogočil naš sistem, ki je stimuliral tiste, ki so uvažali, ne pa tistih, ki so izvažali. Ti subjekti so se ravnavali poslovno, zato so njihovi skladi polni, imajo lepe osebne dohodke in ne vem, kaj še vse. Kaj pa imamo mi? Rezultat naše usmerjenosti je, da so naši skladi preskromni.

Filmi v aprilu

1. 4. ob 20. uri — jugoslovanska komedija SLIVOV SOK.
3. 4. ob 20. uri in 4. 4. ob 16. uri — nemški western SKRIVNOST INDIJANSKEGA ZLATA.
4. ob 20. uri — ameriška grozljivka STRAHOTNI DOŽIVLJAJI.
5. 4. ob 20. uri — jugoslovanska komedija SREČNA DRUŽINA.
8. 4. ob 20. uri — jugoslovanski fantastični film OBISK IZ GALAKSIJE.
10. 4. ob 20. uri in 11. 4. ob 16. uri — hongkongški akcijski film KANTONŠKI KUNG FU.
11. 4. ob 20. uri — ameriška kriminalka GLORIA.
12. 4. ob 17. in ob 20. uri nemški pustolovski film PREKLETSTVO ČRNEGA RUBINA.
15. 4. ob 17. in ob 20. uri — ameriški pustolovski film SAMO DVA KRAT ŽIVIS.
17. 4. ob 20. uri in 18. 4. ob 16. uri — ameriški glasbeni film SEN O SLAVI.
18. 4. ob 20. uri — nemški erotični film RESNIČNE ZGODBE, V. DEL.
19. 4. ob 20. uri — ameriška drama FANTJE IZ BRAZILIJE.
22. 4. ob 20. uri — ameriški ljubezenski film ILEGALNI LJUBIMCI.
24. 4. ob 20. uri in 25. 4. ob 16. uri — ameriška drama ATLANTIC CITY.
25. 4. ob 20. uri — angleški film ŽREBEC.
26. 4. ob 17. in ob 20. uri — hongkongška komedija ZMEDA V BEATLE CRICKU.
27. 4. ob 17. in ob 20. uri — slovenska drama KRIZNA OBDOBJA.
29. 4. ob 20. uri — jugoslovanska drama LEV V SRCU.

Športni portreti

Tokrat vam predstavljamo Toneta Kandareta, zaposlenega v Brestovi temeljni organizaciji Žagalnica, kjer dela na delih in nalogah inštruktorja v stolarni.

— Kakšna je bila tvoja športna pot?

Za smučarske teke me je navdušil tedanji državni reprezentant Franc Kandare, ko se je vrnil z odsluženja vojaškega roka leta 1952. Ker v tem času v naši občini ni bilo nobenega smučarskega kluba, sem se leta 1953 skupaj z Jožetom Sterletom in Špearjem včlanil v smučarski klub Enotnost iz Ljubljane, kjer sem dosegel tudi lepe tekmovalne uspehe. V tem času smo bili vsi trije člani državne mladinske reprezentance. Pred odhodom v vojsko leta 1956 sem bil tudi v članski B reprezentanci Jugoslavije.

— Tvoj največji tekmovalni uspeh?

To je bilo leta 1954, ko sem tekmoval za mladinsko reprezentanco na tekmovalnem prvenstvu v pokal KURIKALA v Planici, kjer sem zasedel 3. mesto (op. pisca tega sestavka, to je še danes najboljša jugoslovanska uvrstitev na tem tekmovalnem prvenstvu).

— Kako ste tedaj trenirali?

Pogoji za treniranje in tekmovanje so bili takrat — ob mislih na današnje razmere — nemo-goči. Trenirali smo vsak dan po uro ali dve po službi na progah, ki smo si jih naredili v okolici Starega trga.

— Kako ste takrat hodili na posamezne tekme?

Pogoji za nastopanje na tekmah so bili v primerjavi z današnjimi obupni, vendar smo takrat vsaj vsi tekmovalci imeli enake težave. Spominjam se tekme na Pokljuki leta 1954. Od doma sva šla z Jožetom Sterletom že zgodaj zjutraj, tako da sva bila ob šestih zjutraj že na vlakcu za Ljubljano. Po večkratnem presedenanju z vlaka na vlak sva enkrat dopoldan prispela do Lesc, od tam pa peš kakih 25 do 30 kilometrov do prizorišča

tekmovalja na Pokljuki. Popoldan smo tam tekmovali, po tekmah pa sva morala zopet peš v Lesce in na vlak do Rakeka, kamor sva prispela okrog polnoči. Takrat pa je naju čakalo še 5 do 6 ur hoje po visokem snegu, bilo ga je več kot pol metra, do doma v Dane.

— Ali danes še kaj tekmuješ?

Sedaj še tečem za lastno rekreacijo in sprostitvev. Nastopil sem na vseh dosedanjih BLOŠKIH TEKIH ter na vseh TRNOVSKIH MARATONIH. Včasih pa nastopim tudi na ostalih podobnih tekmovaljih (Tek treh dežel, Duplje, Mrkopalj in druga).

Letos sem nastopil tudi za Brestovo ekipo v smučarskih tekih na ZIMSKI LESARIADI. Tako slabega organizacijsko in tehnično pripravljenega tekmovalja še nisem doživel, zato bi želel, da se v prihodnje organizatorji z večjo resnostjo lotijo organiziranja podobnih tekmovaljih, pa čeprav so samo med delovnimi organizacijami.

— Kako je na Brestu poskrbljeno za šport in rekreacijo?

Kako malo je na Brestu narejene za rekreacijo delavcev, nam je več ali manj vsem znano. Zato tudi predlagam za naslednjega sogovornika dosedanjanega predsednika odbora za šport in rekreacijo na Brestu Franca Štruklja.

Pripravil F. Gornik

Brest blizu vrha

ZIMSKE ŠPORTNE IGRE DELAVCEV SOZD SLOVENIJALE

27. februarja so bile v Kranjski gori VII. zimske igre delavcev SOZD Slovenijales — proizvodnja in trgovina. Športna komisija koordinacijskega odbora sindikata SOZD Slovenijales prireja te zimske igre, da bi utrjevala tovariško povezanost med delavci naše sestavljene organizacije.

Letos je igre organizirala Lesna in pohištvena industrija Radomlje, tehnično izvedbo pa je prevzel smučarski klub Domžale.

Na tekmovalju je sodelovalo 16 podjetij, katerih tekmovalci so nastopali v dveh disciplinah, veleslalomu in smučarskih tekih.

Na njem naj bi bilo tudi 24 Brestovih delavcev, ki bi tekmovali v različnih starostnih kategorijah v obeh disciplinah. Zaradi neresnosti nekaterih pa se je tekmovalja v Kranjski gori udeležilo le 16 tekmovalcev. Ob ugotovljenih rezultatih lahko sklepamo, da bi bil Brest lahko

znatno boljše uvrščen, če bi imel popolno ekipo.

V ženskem veleslalomu in smučarskih tekih smo ostali brez ekipne uvrstitve, saj sta bili na tekmovalju le dve tekmovalki. Drugače je bilo v moškem veleslalomu, kjer smo ekipno zasedli 7. mesto (najbolje se je uvrstil Stane Rot, saj je bil tretji, kar je naša najboljša veleslalomski ekipa uvrstitev na teh tekmovaljih doslej).

V smučarskih tekih je Brestova ekipa zmagala. Uvrstitve naših najboljših tekmovalcev: moški II. kategorija — 1. Ožbolt Darko, 3. Kandare Anton; moški I. kategorija — 2. Kunstek Miro, 3. Kraševac Rajko.

Skupna uvrstitev za prehodni pokal:

1. Slovenijales — trgovina, 2. LIV Postojna, 3. TM Slovenj Gradec, 4. Brest itd.

Tekmovalje je uspelo in upamo, da bomo na njem sodelovali tudi v prihodnjem letu, vendar s popolno ekipo.

B. Korošec

Strelci za zlato puščico

Po enoletnem premoru je strelstvo v Cerknici spet zaživel, saj smo dobili v telovadnici del prostora za strelišče s petimi strelnimi mesti. Pri tem gre velika zahvala vodstvu osnovne šole in vodilnim delavcem BRESTA, ki imajo dovolj razumevanja tudi za to dejavnost.

Zato smo lahko že izpeljali tekmovalje za družinsko in občinsko »zlato puščico«. Do konca marca pa bomo za šolo pripravili tudi šolsko tekmovalje, da bi dobili selekcijo za nastop na regijskem tekmovalju.

Strelišče bomo poleti primerno zavarovali in opremili z avtomati za menjavo tarč. Tako bomo za gotovili dosti večjo varnost.

Rezultati ZLATE PUŠČICE

DRUŽINSKE:

Moški:

1. Kebe Jože — 350 krogov
2. Obreza Janez — 338 krogov
3. Mahne Franc — 335 krogov

Ženske

1. Srnel Marinka — 154 krogov
2. Ule Anica — 148 krogov
3. Mele Irma — 138 krogov

OBCINSKE:

1. Kebe Jože — 534 krogov
2. Maticič Janez — 515 krogov
3. Mahne Franc — 509 krogov
4. Kraševac Stane — 502 krogov
5. Terzič Edo — 488 krogov

F. Mahne

Kegljaške novice

Končana sta prvi del prvenstva parov in posameznikov Notranjske za člane ter prvenstvo Notranjske za mladince. Zaključni del prvenstva bo prvo soboto in nedeljo v letošnjem septembru. Na prvenstvo Slovenije, ki bo 25. in 26. septembra na kegljišču v Postojni in Cerknici (če ga bomo uspeli do 30. 8. 1982 usposobiti za tekmovalje), se uvrstijo prvi trije s prvenstva Notranjske.

ČLANI — POSAMEZNO:

1. Založnik — Brest 3518
2. Gornik — Brest 3403
3. Puntar — Proteus 3401

4. Kolenc — Proteus 3394
5. Urbas — Brest 3390
6. Turk — Brest 3372

Nastopalo je 38 posameznikov.

MLADINCI — POSAMEZNO:

1. Terzič — Brest 1659
2. Kozlevčar — II. Bistrica 1592
3. Korošec — Brest 1589

Nastopalo je 16 posameznikov.

ČLANI — DVOJICE:

1. Brest I. (Založnik, Gornik) 6921
2. Proteus (Puntar, Vidakovič) 6766
3. Brest II. (Mulec, Turk) 6742

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije Brest Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC.

Ureja uredniški odbor: Marta DRAGOLIČ, Vanda HACE, Ana KOGEJ, Božo LEVEC, Marta MODIC, Leopold OBLAK, Anton OBREZA, Janez OPEKA, Bernarda PETRIČ, Beno ŠKERLJ, Franc TURK, Irena ZEMLJAK in Viktor ZNIDARŠIČ. Foto: Jože ŠKRLJ.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije, št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974)